SL 2022

26

Posebno poročilo

Evropska statistika

Kakovost bi bilo mogoče še izboljšati

CURIA RATIONUM

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Vsebina

	Odstavek
Povzetek	I–X
Uvod	01–11
V znanju je moč: vloga uradne statistike	01–03
Pravni okvir za pripravo evropske statistike	04–07
Upravljanje evropskega statističnega sistema	08–11
Obseg revizije in revizijski pristop	12–20
Opažanja	21–89
S strategijo in programi so bila izpolnjena pričakovanja, vendar ni bilo dovolj osredotočenosti na inovacije in niso bile izpolnjene vse potrebe uporabnikov	21–34
S strateškimi načrti in programi so se pretežno izpolnila institucionalna pričakovanja, vendar z njimi ni bilo mogoče meriti napredka	22–23
Potrebe uporabnikov niso zadostno izpolnjene in podatkovne vrzeli še vedno obstajajo	24–29
Financiranje statistike EU ni bilo pridobljeno iz ustreznih virov in pri njem se ni dalo dovolj prednosti inovativnim projektom	30–34
Eurostat nacionalnim statističnim uradom zagotavlja ustrezno podporo, toda slabosti pri ocenjevanju in izkazovanju še ostajajo	35–69
Eurostat nacionalnim statističnim sistemom zagotavlja ustrezno podporo	38–39
Poročanje držav članic o kakovosti ni povsem usklajeno in dokumentirano	40–43
Pri oceni Eurostata glede kakovosti ni bila zagotovljena popolna zanesljivost podatkov	44–56
V poročilih za Parlament in Svet manjkajo usklajeni kazalniki informacij in spremljanja	57–58
Postopki izkazovanja niso dovolj usklajeni	59–63
Zaradi dostopa pred objavo bi bila lahko ogrožena enakopravnost in omogočeno uhajanje informacij	64–69

Potencial medsebojnih strokovnih pregledov za doseganje izboljšav ni bil v celoti izkoriščen 70–89

Komisija je dosegla dober napredek pri izvajanju večine priporočil za medsebojne strokovne preglede 71–75

Eurostatova ocena tega, kako so države članice izvajale ukrepe za izboljšave, predlagane v medsebojnih strokovnih pregledih, v veliki meri temelji na vzajemnem zaupanju med statističnimi organi 76–82

Zasnova medsebojnih strokovnih pregledov se je sčasoma izboljšala, toda še vedno obstajajo pomembne pomanjkljivosti 83–89

Zaključki in priporočila 90–103

Priloge

Priloga I – Uradna statistika med krizo zaradi COVID-19

Priloga II – Izbrane statistične dejavnosti

Priloga III – Primeri mednarodnih statističnih smernic, priporočil in najboljših praks

Priloga IV – Seznam projektov, izbranih za revizijo

Priloga V – Iskanje alternativ za bolj ažurne podatke o smrtih zaradi COVID-19

Priloga VI – Priporočila svetovalnega organa, leti 2014 in 2021

Priloga VII – Povzetek ukrepov za izboljšave, ki so jih sprejeli nacionalni statistični uradi – stanje 31. decembra 2019

Priloga VIII – Zajetost nacionalnih statističnih sistemov v tretjem krogu medsebojnih strokovnih pregledov

Kratice in okrajšave

Glosar

Odgovori Komisije

Časovnica

Revizijska ekipa

Povzetek

I Uradna statistika je javno dobro, katerega namen je opisati gospodarske, demografske, družbene in okoljske pojave. Je nepogrešljiva pri podpori odločanju politikov in vodij podjetij, pa tudi posameznikov in gospodinjstev, ki temelji na dokazih. Za EU je statistika potrebna na vseh področjih – od zasnove, izvajanja, spremljanja in vrednotenja politik EU do zbiranja in dodeljevanja sredstev EU – in njena visoka kakovost je bistvena. Operacionalizira se na podlagi naslednjih meril: ustreznost, natančnost, primerljivost, skladnost, pravočasnost, točnost ter dostopnost in jasnost.

II Sodišče je leta 2012 objavilo posebno poročilo o kakovosti evropske statistike. Ob spremljanju izvajanja priporočil leta 2016 je ugotovilo, da nekatera priporočila še vedno niso bila v celoti izvedena. Ker je na področju evropske statistike nedavno prišlo do sprememb, se je Sodišče odločilo, da na isto temo opravi novo revizijo. S svojimi ugotovitvami in priporočili želi prispevati k uspešnosti postopkov Eurostata za upravljanje kakovosti in tako pripomoči k izboljšanju zanesljivosti evropske statistike.

III Sodišče je v tej reviziji ocenilo, ali Komisija uspešno zagotavlja visokokakovostno evropsko statistiko. Da bi odgovorilo na to vprašanje, je preučilo, ali ima Komisija celovito strategijo in uspešne programe (489 milijonov EUR, dodeljenih v obdobju 2013–2020) za pripravo statistike. Ocenilo je tudi, ali Eurostat zagotavlja ustrezno podporo, je vzpostavil zanesljivo ocenjevanje kakovosti podatkov in pri izkazovanju evropske statistike zagotavlja, da imajo vsi uporabniki transparenten in enakopraven dostop. V ta namen je Sodišče izbralo statistične dejavnosti na treh tematskih področjih (delo, podjetja in zdravje) ter preverilo, ali se je z Eurostatovim ocenjevanjem zagotovila kakovost zbirk podatkov za obdobje 2017–2020. Nazadnje je Sodišče preučilo, ali je bil potencial medsebojnih strokovnih pregledov za zagotovitev kakovosti evropske statistike v celoti izkoriščen.

IV Splošni zaključek Sodišča je, da Komisija zagotavlja statistiko, ki je na splošno dovolj kakovostna za oblikovalce politik, podjetja in državljane. Vendar je nekatere pomanjkljivosti še treba odpraviti.

V V Eurostatovih statističnih strategijah so upoštevane prioritete, določene v zaporednih programih, vendar z njimi ni bilo mogoče izmeriti doseženega napredka. Evropski svetovalni odbor za statistiko, glavni predstavniški organ za uporabnike, dejansko ne zastopa vseh uporabnikov, na primer skupnih stališč akademske in raziskovalne skupnosti. Poleg tega potrebe uporabnikov niso v celoti izpolnjene, saj na revidiranih področjih obstajajo podatkovne vrzeli.

VI Kljub povečanemu financiranju prek evropskega statističnega programa je priprava redne evropske statistike še vedno delno odvisna od financiranja drugih služb Komisije. Z nekaterimi od 13 projektov, ki jih je financirala EU in ki jih je Sodišče analiziralo, se ni zagotovila dodana vrednost z usmeritvijo na inovacije, temveč so se z njimi le financirale obvezne dejavnosti.

VII Eurostatova podpora državam članicam je pretežno ustrezna. Vendar so njegove pristojnosti za preverjanje na področjih, ki jih je preučilo Sodišče, omejene. Sodišče je ugotovilo tudi, da v poročilih o kakovosti, ki so jih predložile države članice, ni usklajenosti med statističnimi procesi in znotraj njih in da poročila ne vsebujejo enako podrobnih informacij. Poleg tega Eurostat ne izvaja poglobljenih ocen vseh razsežnosti kakovosti, kot sta primerljivost in skladnost. Na statistiko o zdravstvu in podjetjih vpliva tudi pravočasnost, saj se lahko nekateri nabori podatkov predložijo do 24 mesecev po referenčnem letu.

VIII Eurostat je pripravil časovni razpored objav, ki ni bil dovolj podroben. Nima splošne politike revizij, na njegovi spletni strani niso celovito opisana pravila o dostopu pred objavo in ni objavljen izčrpen seznam uporabnikov s privilegiranim dostopom.

IX Čeprav se je zasnova medsebojnih strokovnih pregledov v okviru evropskega statističnega sistema izboljšala, njihova pogostost in zajetje nacionalnih statističnih sistemov še vedno nista primerna, da bi se zagotovile stalne izboljšave kakovosti. Poleg tega so Komisija in države članice le delno obravnavale ključna priporočila iz medsebojnega strokovnega pregleda za obdobje 2013–2015 glede krepitve neodvisnosti in nepristranskosti.

X Sodišče na podlagi svoje revizije priporoča Komisiji, naj:

- bolje izpolnjuje potrebe uporabnikov s tem, da pripomore, da bo Evropski svetovalni odbor za statistiko bolj vključujoč,
- si prizadeva za povečanje finančne neodvisnosti evropskega statističnega programa in dajanje prednosti inovativnim projektom,
- izboljša poročila držav članic o kakovosti in oceno kakovosti evropske statistike,
- ponovno preuči sedanje prakse glede dostopa do statistike pred objavo in
- oceni izvedljivost okrepitve mandata Evropskega svetovalnega organa za upravljanje statističnih podatkov.

Uvod

V znanju je moč: vloga uradne statistike

01 Uradna statistika je nepogrešljiv del informacijskega sistema demokratične družbe, ki vladi, gospodarstvu in javnosti zagotavlja podatke o gospodarskih, demografskih, družbenih in okoljskih razmerah[1]. Kot javno dobro jo razvijajo, pripravljajo in izkazujejo nacionalni statistični organi in mednarodne organizacije. V uradno evropsko statistiko so zajete sama EU, njene države članice in regije ter države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA).

02 Visokokakovostna evropska statistika pomembno pomaga oblikovalcem politik pri snovanju in spremljanju gospodarskih, demografskih, socialnih in okoljskih politik, usmerjenih k rasti in trajnostnemu razvoju. Prav tako je ključna za zbiranje in dodeljevanje sredstev EU ter bistvena za podjetja, raziskovalce in širšo javnost. Ob pandemiji COVID-19 se je potrdilo, da so nujno potrebni podatki v skoraj realnem času, ki bi jih zagotavljali hitri, prožni in bolj usklajeni statistični sistemi (glej ***Prilogo I***).

03 Pojem kakovosti ima več razsežnosti, vendar je njegova preprosta opredelitev primernost za uporabo ali primernost namenu. V kontekstu evropske statistike se kakovost operacionalizira s pomočjo naslednjih meril: ustreznost, natančnost, primerljivost, skladnost, pravočasnost, točnost ter dostopnost in jasnost (glej ***tabelo 1***). Te razsežnosti so medsebojno povezane in med nekaterimi od njih obstajajo kompromisi.

Ekonomsko-socialni svet Združenih narodov, *Resolution adopted by the Economic and Social Council on 24 July 2013: 2013/21 - Fundamental Principles of Official Statistics*, 2013.

Tabela 1 – Merila kakovosti

Merila kakovosti	Opis
Ustreznost	Stopnja, do katere statistika ustreza sedanjim in potencialnim potrebam uporabnikov
Natančnost	Prileganje ocenjenih vrednosti dejanskim, toda neznanim vrednostim
Primerljivost	Vpliv razlik v uporabljenih statističnih konceptih, merskih orodjih in postopkih pri primerjavi statistike med zemljepisnimi območji, sektorskimi področji ali skozi čas
Skladnost	Primernost podatkov za njihovo zanesljivo povezovanje na različne načine in za različno uporabo
Pravočasnost	Časovni zamik med dostopnostjo informacij in dogodkom ali pojavom, ki ga opisujejo
Točnost	Časovni zamik med datumom objave podatkov in ciljnim datumom (datum, ko bi se podatki morali zagotoviti)
Dostopnost in jasnost	Pogoji in načini, na podlagi katerih lahko uporabniki pridobijo, uporabljajo in razlagajo podatke

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi člena 12 Uredbe (ES) št. 223/2009

Pravni okvir za pripravo evropske statistike

04 Pravni okvir EU se je skozi čas spreminjal, predvsem v odziv na potrebe institucij EU. V pogodbi o delovanju EU[2] je navedeno, da mora biti „[p]riprava statistike Skupnosti [ ] nepristranska, zanesljiva, objektivna, znanstveno neodvisna, stroškovno učinkovita in zagotavljati zaupnost statističnih podatkov: priprava ne sme pretirano obremeniti gospodarskih subjektov.“

05 Z uredbo o evropski statistiki[3] se vzpostavi evropski statistični sistem (ESS) kot partnerstvo med Eurostatom (Generalnim direktoratom Komisije in statističnim uradom EU) ter nacionalnimi statističnimi uradi in drugimi nacionalnimi organi, ki so v posamezni državi članici pristojni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike. V partnerstvo so vključeni tudi statistični organi držav EFTA.

---

[2] Člen 338 PDEU.

[3] Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki (UL L 87, 31.3.2009), nazadnje spremenjena z Uredbo (EU) 2015/759.

06 V uredbi je podrobneje opredeljeno, kako naj bi bil organiziran ESS, navedene so glavne naloge sodelujočih partnerjev in vzpostavljen je okvir za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike na podlagi skupnih statističnih načel. Uredba zagotavlja tudi pravno podlago za pripravo evropskih statističnih programov (v nadaljnjem besedilu: programi), v katerih se opredelijo glavna področja in cilji glede razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike za obdobje, ki ustreza obdobju večletnega finančnega okvira. Od skupnega zneska 489 milijonov EUR je bilo državam ESS iz prejšnjega programa (2013–2020) zagotovljenih 193 milijonov EUR nepovratnih sredstev (z dodatnimi 181 milijoni EUR, zagotovljenimi kot krediti na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil drugih generalnih direktoratov (GD)). V sedanjem programu (2021–2027) so načrtovani odhodki v višini 552 milijonov EUR[4], vključno s 74 milijoni EUR v odobritvah za prevzem obveznosti za leto 2021[5]. Komisija trenutno razmišlja o reviziji uredbe, da bi se pozornost namenilo novim virom podatkov, tehnologijam in spoznanjem, izmenjavi podatkov ter statističnim odzivom v primeru krize.

07 Statistična načela, določena v uredbi, so podrobneje opredeljena v Kodeksu ravnanja evropske statistike (v nadaljnjem besedilu: kodeks ravnanja), katerega namen je zagotoviti zaupanje javnosti v evropsko statistiko[6]. Ta kodeks je bil nazadnje revidiran leta 2017 (glej ***sliko 1***).

---

[4] Člen 4(2) Uredbe (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021.

[5] Poglavje 03 02, člen 03 02 05 „Priprava in izkazovanje visokokakovostne statistike o Evropi" odobrenega proračuna za leto 2021, na voljo na http://data.europa.eu/eli/budget/2021/1/oj.

[6] Člen 11 Uredbe (ES) št. 223/2009.

Slika 1 – Načela Kodeksa ravnanja evropske statistike

KODEKS EVROPSKEGA STATISTIČNEGA SISTEMA

KDO? Institucionalno okolje	1. Strokovna neodvisnost 1a. Usklajevanje in sodelovanje 2. Pooblastilo za zbiranje podatkov in dostop do podatkov 3. Ustreznost virov 4. Zavezanost kakovosti 5. Statistična zaupnost in varstvo podatkov 6. Nepristranskost in objektivnost
KAKO? Statistični procesi	7. Dobra metodologija 8. Ustrezni statistični postopki 9. Razumna obremenitev dajalcev podatkov 10. Stroškovna učinkovitost
KAJ? Statistični rezultati/produkti	11. Ustreznost 12. Natančnost in zanesljivost 13. Pravočasnost in točnost 14. Skladnost in primerljivost 15. Dostopnost in jasnost

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi Kodeksa ravnanja evropske statistike iz leta 2017

Upravljanje evropskega statističnega sistema

08 Odgovornost za zbiranje potrebnih podatkov za pripravo evropske statistike za javno uporabo (v EU in državah članicah) imata dva statistična sistema z ločenima pravnima okviroma, ki odražata različne strukture upravljanja. To sta evropski statistični sistem (ESS)[7] in Evropski sistem centralnih bank (ESCB)[8].

09 ESS usmerja Odbor za evropski statistični sistem, ki mu predseduje Eurostat in ga sestavljajo predstavniki nacionalnih statističnih uradov, ki so člani ESS. Odbor zagotavlja ESS strokovne smernice za razvoj, pripravo in izkazovanje statistike. Odgovoren je tudi za kodeks ravnanja.

10 Eurostat deluje kot statistični organ EU, ki ima vodilno vlogo pri usklajevanju statistike in tesno sodeluje z nacionalnimi statističnimi organi. Njegova glavna naloga je obdelava in objava statističnih informacij, primerljivih na evropski ravni, z ocenjevanjem kakovosti podatkov, ki jih predložijo države članice.

---

[7] Kot je opisano v členu 4 Uredbe (ES) št. 223/2009.

[8] Statistična funkcija ESCB temelji na členu 5 Statuta ESCB in ECB.

11 ESS pomaga Evropski svetovalni odbor za statistiko[9] (v nadaljnjem besedilu: svetovalni odbor), njegove dejavnosti v zvezi z izvajanjem kodeksa ravnanja pa nadzira Evropski svetovalni organ za upravljanje statističnih podatkov[10] (v nadaljnjem besedilu: svetovalni organ), ki je organ neodvisnih strokovnjakov za statistiko (glej ***sliko 2***).

Slika 2 – Struktura upravljanja ESS

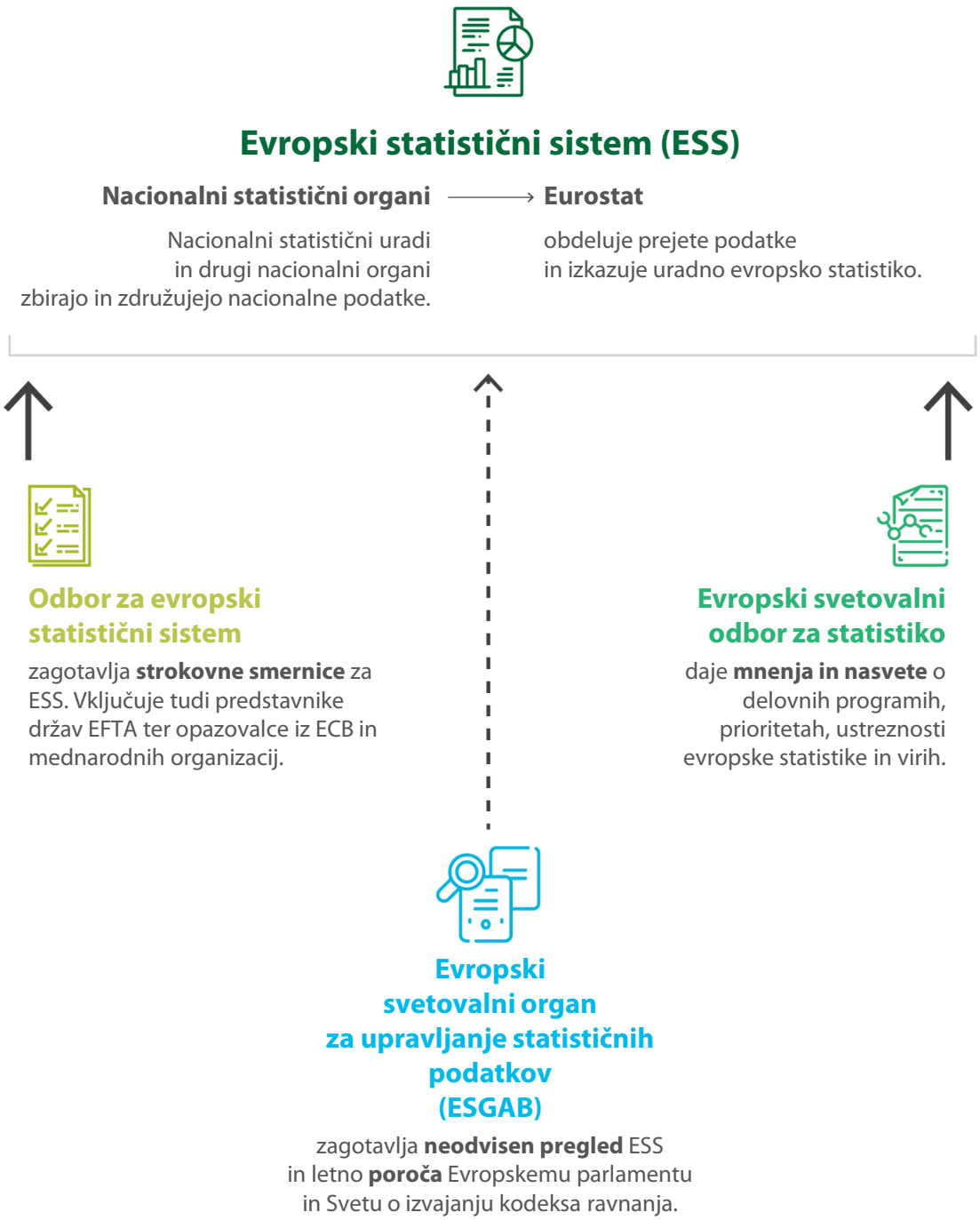

Vir: Evropsko računsko sodišče

[9] Ustanovljen s Sklepom št. 234/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

[10] Ustanovljen s Sklepom št. 235/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

Obseg revizije in revizijski pristop

12 Splošni cilj te revizije je bil oceniti, ali Komisija uspešno zagotavlja visokokakovostno evropsko statistiko. V tem dokumentu se Sodišče sklicuje na Eurostat pri poročanju o področjih, za katera je kot statistični urad EU izključno odgovoren.

13 Da bi Sodišče odgovorilo na revizijsko vprašanje, je ocenilo, ali:

- ima Komisija celovito strategijo in uspešne programe za pripravo visokokakovostne statistike,
- Eurostat zagotavlja ustrezno podporo, je vzpostavil zanesljivo ocenjevanje kakovosti podatkov, ki jih prejme, in pri izkazovanju evropske statistike zagotavlja, da imajo vsi uporabniki transparenten in enakopraven dostop, ter
- so bili medsebojni strokovni pregledi v celoti izkoriščeni, da bi se zagotovilo nadaljnje izboljšanje kakovosti statistike.

14 Sodišče je leta 2012 objavilo posebno poročilo o kakovosti evropske statistike[11]. Pri spremljanju izvajanja priporočil leta 2016 je ugotovilo, da nekatera priporočila še vedno niso bila v celoti izvedena. Zato in glede na nedavne spremembe na področju evropske statistike se je Sodišče odločilo, da na isto temo opravi novo revizijo. V ta namen je preučilo, kakšen napredek je bil dosežen od januarja 2013 do decembra 2021. S svojimi ugotovitvami in priporočili želi prispevati k uspešnosti postopkov Eurostata za upravljanje kakovosti in tako pripomoči k izboljšanju kakovosti evropske statistike.

15 Sodišče je izbralo tri tematska področja (delo, podjetja in zdravje) ter preverilo, ali je Eurostat pri ocenjevanju zagotovil visokokakovostno statistiko, pri čemer se je osredotočilo na zbirke podatkov za obdobje 2017–2020, v skladu z merili kakovosti, določenimi v Uredbi št. 223/2009. Pri analizi se je osredotočilo na naslednje statistične dejavnosti (glej ***Prilogo II***):

- raziskava delovne sile EU,
- strukturna statistika podjetij,

[11] Posebno poročilo Sodišča 12/2012 –Ali sta Komisija in Eurostat izboljšala proces priprave zanesljive in verodostojne evropske statistike?

- zdravje, ki ga sestavljajo: podatki o zdravstvu, povezani z odhodki, podatki o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, in vzroki smrti.

16 Sodišče je preučilo vse razsežnosti kakovosti (glej odstavek ***03***) v državah članicah iz vzorca (Hrvaška, Italija, Ciper, Litva in Finska). Kar zadeva pravočasnost, točnost in popolnost, je lahko zaradi takojšnje dostopnosti dokumentacije zajelo vse države članice EU. Sodišče je izbralo vzorec na podlagi šestih meril, da bi se zagotovile ustreznost, pomembnost, široka geografska pokritost in dobra kombinacija različnih statističnih sistemov, tj. na podlagi raziskav ali administrativnih podatkov.

17 Revizijsko delo Sodišča je zajemalo tudi prispevke, ki so jih za pripravo evropske statistike dale druge službe Komisije (GD za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (EMPL), GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja (GROW), GD za zdravje in varnost hrane (SANTE)) ter svetovalni organ in svetovalni odbor. Sodišče ni preučilo kakovosti podatkov, ki so jih poslale države članice, evropske statistike, ki jo je pripravil ESCB, ali izkoriščanja novih virov podatkov.

18 Delo Sodišča je temeljilo na merilih iz različnih virov, kot so dogovorjena načela za uradno statistiko, ustrezne izvedbene smernice in mednarodna najboljša praksa (glej ***Prilogo III***).

19 Sodišče je poleg tega, da je preučilo podatke in statistiko, tudi pregledalo relevantno zakonodajo, mednarodne smernice in priporočila ter dokumente, ki so jih predložile Komisija in izbrane države članice, vključno z njihovimi odgovori na podrobne vprašalnike, ki so zajemali celoten obseg revizije. Pregledalo je vzorec 13 primerov nepovratnih sredstev, ki so bila relevantna za tri tematska področja (glej ***Prilogo IV***) in jih je upravljal Eurostat v okviru programa za obdobje 2013–2020. Ta nepovratna sredstva se nanašajo na projekte, ki so jih izvajali nacionalni statistični uradi ali drugi nacionalni organi v petih državah članicah.

20 Sodišče je opravilo razgovore z uslužbenci Komisije, Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni, nacionalnih statističnih uradov in drugih nacionalnih organov v petih državah članicah ter uslužbenci treh mednarodnih organizacij (MOD, OECD in SZO). Sodišče je spremljalo tudi sestanke odbora za ESS ter opravilo razgovore s sedanjimi in nekdanjimi člani organov upravljanja ESS (svetovalnega organa in svetovalnega odbora), Statističnega urada EFTA, Zveze evropskih nacionalnih statističnih društev, Kraljevega statističnega društva ter strokovnjaki s področja statistike dela, poslovanja in zdravja. Zaradi razmer v zvezi s COVID-19 je Sodišče vse razgovore opravilo samo prek videokonferenc.

Opažanja

S strategijo in programi so bila izpolnjena pričakovanja, vendar ni bilo dovolj osredotočenosti na inovacije in niso bile izpolnjene vse potrebe uporabnikov

21 Komisija svoje strateške prioritete izvaja predvsem z zaporednimi programi, ki bi morali biti zasnovani tako, da bi ustrezali potrebam uporabnikov evropske statistike, in po potrebi pregledani, da bi se upoštevale morebitne nepričakovane spremembe (glej ***sliko 3***). V naslednjih delih poročila je Sodišče preučilo, ali:

(a) so statistični programi Komisije in Eurostatovi strateški načrti dobro zasnovani, celoviti in se njihovo izvajanje uspešno spremlja;

(b) programi izpolnjujejo potrebe uporabnikov;

(c) se s programi z nepovratnimi sredstvi za nacionalne statistične sisteme zagotavlja stroškovno učinkovitost.

Slika 3 – Večletno finančno načrtovanje, programi in strategije Eurostata

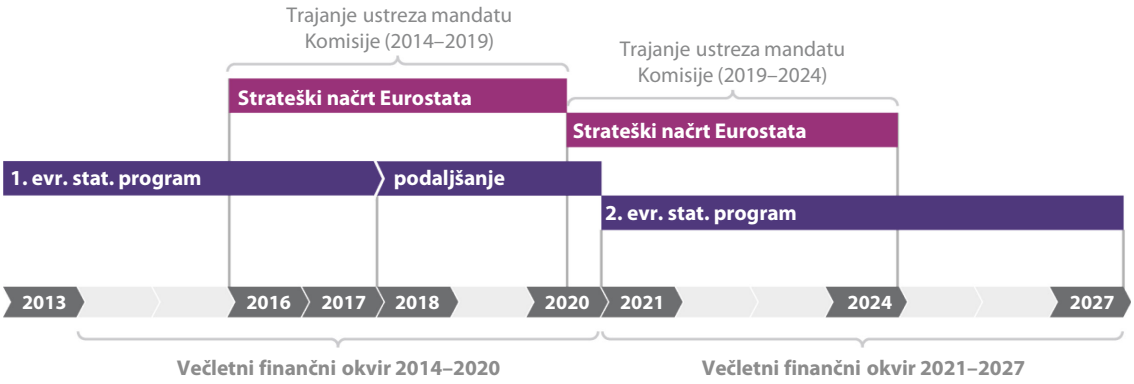

Vir: Evropsko računsko sodišče

S strateškimi načrti in programi so se pretežno izpolnila institucionalna pričakovanja, vendar z njimi ni bilo mogoče meriti napredka

22 Sodišče je preučilo program za obdobje 2013–2020 in strateške načrte Eurostata za obdobji 2016–2020 in 2020–2024, statistične letne delovne programe od leta 2013 naprej ter dokumentacijo o spremljanju in vrednotenju programov. Preučilo je tudi sedanji program v okviru programa EU za enotni trg za obdobje 2021–2027, mehanizem, ki se uporablja za določanje prednostnih nalog v obdobju 2013–2020, in

vsebino pogovorov v okviru ESS v letu 2019 za spremembo teh prednostnih nalog za obdobje 2021–2027.

23 Sodišče je ugotovilo, da je bil program za obdobje 2013–2020 zasnovan pretežno tako, da izpolnjuje pričakovanja in potrebe institucionalnih uporabnikov evropske statistike, ter je vključeval okvir za spremljanje. Vendar je Komisija pozneje menila, da nekateri ključni kazalniki smotrnosti, ki so se prvotno uporabljali za merjenje uspešnosti programa, niso bili povezani s cilji programa niti niso mogli prikazati učinka financiranja EU. Ti ključni kazalniki uspešnosti so bili nadomeščeni z drugimi (glej ***sliko 4***). Zaradi te nadomestitve in sprememb metodologije za anketo o zadovoljstvu uporabnikov ni bilo mogoče izmeriti, kolikšen napredek je bil dosežen v celotnem osemletnem obdobju.

Slika 4 – Razvoj Eurostatovih ključnih kazalnikov smotrnosti za program za obdobje 2013–2020

Ključni kazalniki smotrnosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število ekstrakcij podatkov, ki so jih zunanji uporabniki opravili iz javnih podatkovnih zbirk Eurostata (EuroBase in Comext) prek spletišča Eurostata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Statistično zajetje (merjeno kot število kazalnikov, podkazalnikov in vseh njihovih razčlenitev)					✓	✓	✓
Vpliv Eurostata na internetu: a) število omemb b) odstotek negativnih mnenj					✓	✓	✓
Odstotek uporabnikov, ki splošno kakovost evropske statistike ocenjujejo kot zelo dobro ali dobro	✓	✓	✓	✓			
Pravočasnost podsklopa statističnih podatkov, ki jih zagotovi Eurostat, izmerjena kot število dni med zadnjim dnem referenčnega obdobja statistike in dnevom objave z njim povezanega sporočila za javnost					✓	✓	✓
Odstotek uporabnikov, ki za svoje namene ocenjujejo pravočasnost evropske statistike kot zelo dobro ali dobro	✓	✓	✓	✓			
Točnost vzorca statistike: povprečno število dni vnaprej (pozitivno) ali z zamudo (negativno) v primerjavi s pravno ciljno vrednostjo: glavni evropski ekonomski kazalci in zunanja trgovina EU	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Odstotek uporabnikov, ki primerljivost evropske statistike med regijami in državami ocenjujejo kot zelo dobro ali dobro	✓	✓	✓	✓			
Odstotek časovne vrste, ki zajema 10 ali več zaporednih let					✓	✓	✓
Dolžina časovne vrste vzorca statistike: aktivne vrste evrokazalnikov	✓	✓	✓	✓			

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Komisije

Potrebe uporabnikov niso zadostno izpolnjene in podatkovne vrzeli še vedno obstajajo

24 Da bi se zagotovila **ustreznost** statističnih podatkov, jih je treba ustvariti predvsem ob upoštevanju uporabnikov. Ustvarjanje podatkov ni samo sebi namen, temveč mora služiti tistim, ki jih uporabljajo za izboljšanje politike in rezultatov. Ob upoštevanju tega cilja bi se moral Eurostat posvetovati z vsemi vrstami uporabnikov, da bi opredelil potrebe, ki jih je treba obravnavati pri strateškem načrtovanju. Svetovalni odbor bi moral kot glavni predstavniški organ uporabnikov pomagati tako, da bi zagotovil upoštevanje njihovih zahtev v procesu načrtovanja programov in vzpostavljanja odnosov z nacionalnimi sveti uporabnikov statistik[12] (glej ***sliko 5***).

Slika 5 – Uporabniki evropske statistike

Vir: Evropsko računsko sodišče

25 Eurostat opredeljuje potrebe uporabnikov prek več kanalov. Na primer, organizira letne predstavitve, namenjene posvetovanju z drugimi službami Komisije, organizira polletno anketo o zadovoljstvu uporabnikov, občasno pa tudi manj reprezentativno posvetovanje o posebnih produktih (npr. statistična preglednica evropskega okrevanja).

[12] Glej člena 1 in 3 Sklepa št. 234/2008/ES z dne 11. marca 2008.

26 Svetovalni odbor daje prednost potrebam, ki izhajajo iz politik in pobud EU. Poleg tega 12 članov, ki jih imenuje Komisija, sodeluje v osebnem imenu in ne zastopa znanstvenih združenj, univerz in raziskovalnih inštitutov, iz katerih prihajajo[13], zaradi česar dejansko ne zagotavljajo skupnega stališča. Drugi ključni uporabniki in deležniki, kot so civilna družba, nevladne organizacije, ki zastopajo ranljive in marginalizirane skupine, ter mednarodne organizacije niso vključeni.

27 Svetovalni odbor od svoje ustanovitve ni dosegel bistvenega napredka pri vzpostavljanju odnosov z nacionalnimi uporabniki statistik. Dejansko je šele leta 2021 sestavil pregled 23 nacionalnih svetov uporabnikov statistik in pripravil načrte za okrepitev sodelovanja z njimi. Poleg tega je Sodišče med svojim delom našlo dokaze o tem, da so bile dejavnosti italijanskega sveta uporabnikov prekinjene, na Hrvaškem pa ni deloval še noben tovrsten svet.

28 Sodišče je pri reviziji ugotovilo vrzeli v statistiki podatkov o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, in o obolevnosti. Statistika podatkov o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, kot so zdravstveni viri in dejavnosti, je prostovoljna, nabori podatkov pa še vedno niso popolni, saj vse države članice Eurostatu ne predložijo vseh dogovorjenih podatkov. Osnutek izvedbene uredbe o določitvi minimalnega seznama zahtev naj bi bil kmalu sprejet in prvi prenos podatkov se pričakuje leta 2023. Pričakuje se, da se bo kakovost (vključno s popolnostjo) izboljšala, razen če se nekaterim državam članicam odobrijo odstopanja. Statistika obolevnosti se razvija že več kot 10 let in še vedno ni dokončana.

29 Druga pomembna vrzel, ki jo je Sodišče odkrilo, je povezana z opredelitvijo EU za MSP, ki je Eurostat zaradi težav pri pridobivanju vseh finančnih podatkov v nekaterih državah članicah ne uporablja pravilno. Klasifikacija MSP v evropski statistiki temelji le na številu zaposlenih (manj kot 250), niso pa upoštevana finančna merila (letni promet in bilančna vsota).

Financiranje statistike EU ni bilo pridobljeno iz ustreznih virov in pri njem se ni dalo dovolj prednosti inovativnim projektom

30 Komisija bi morala obravnavati ključne potrebe uporabnikov in dopolniti nacionalno financiranje tako, da bi zagotovila ustrezna finančna sredstva za nacionalne statistične sisteme, kot je priporočeno v mednarodnih smernicah (glej ***Prilogo III***). Finančna sredstva za program se dodelijo prek letnih delovnih programov, ki jih

[13] Glej člen 4 Sklepa št. 234/2008/ES z dne 11. marca 2008.

pripravi in sprejme Komisija ter zajemajo financiranje z nepovratnimi sredstvi, javnimi naročili in drugimi sporazumi. Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 vključuje 552 milijonov EUR za program – približno 78,9 milijona EUR na leto (kar je 29 % več kot letno povprečje za obdobje 2013–2020). Letni prispevek EU k ESS je 2,4 % skupnih ocenjenih stroškov priprave uradne statistike (približno 3 milijarde EUR v letu 2020 glede na anketo o oceni stroškov, ki jo je opravil Eurostat[14]).

31 Nepovratna sredstva so najbolj razširjeno in najbolj uveljavljeno sredstvo za spodbujanje razvoja nove statistike v odziv na potrebe, ki jih opredelijo institucionalni uporabniki. Temeljijo na povpraševanju in z njimi se financira približno 70 % stroškov projektov za razvoj statističnih dejavnosti, kot so oblikovanje novih anketnih modulov, zbiranje podatkov z osebnim stikom in telefonski razgovori.

32 Eurostat upravlja tudi nepovratna sredstva, ki jih financirajo drugi oddelki Komisije (npr. GD EMPL in GD SANTE) zunaj programa (glej ***sliko 6***). Podobno kot pri tistih nepovratnih sredstvih, ki se financirajo v okviru programa, je namen teh sredstev spodbuditi razvoj statistike za zadovoljitev posebnih potreb generalnih direktoratov, čeprav včasih služijo tudi statističnim dejavnostim, ki so že obvezne. V zvezi s tem je Sodišče leta 2012 priporočilo naslednje: „Za dosego izvajanja Kodeksa ravnanja evropske statistike v celoti naj Komisija: (e) […] postopoma ukine mehanizem prenesenih operativnih sredstev za pripravo statistike". Sodišče meni, da sedanja ureditev, v skladu s katero je Eurostat finančno odvisen od drugih generalnih direktoratov, ni v celoti usklajena z mednarodnimi priporočili in najboljšo prakso glede ustreznega financiranja ter ne spodbuja institucionalne neodvisnosti.

[14] Eurostat, *Support for the Final Evaluation of the European Statistical Programme 2013–2020*, julij 2021, str. 43.

Slika 6 – Nepovratna sredstva za statistiko iz drugih generalnih direktoratov, ki pa jih upravlja Eurostat, 2013–2020

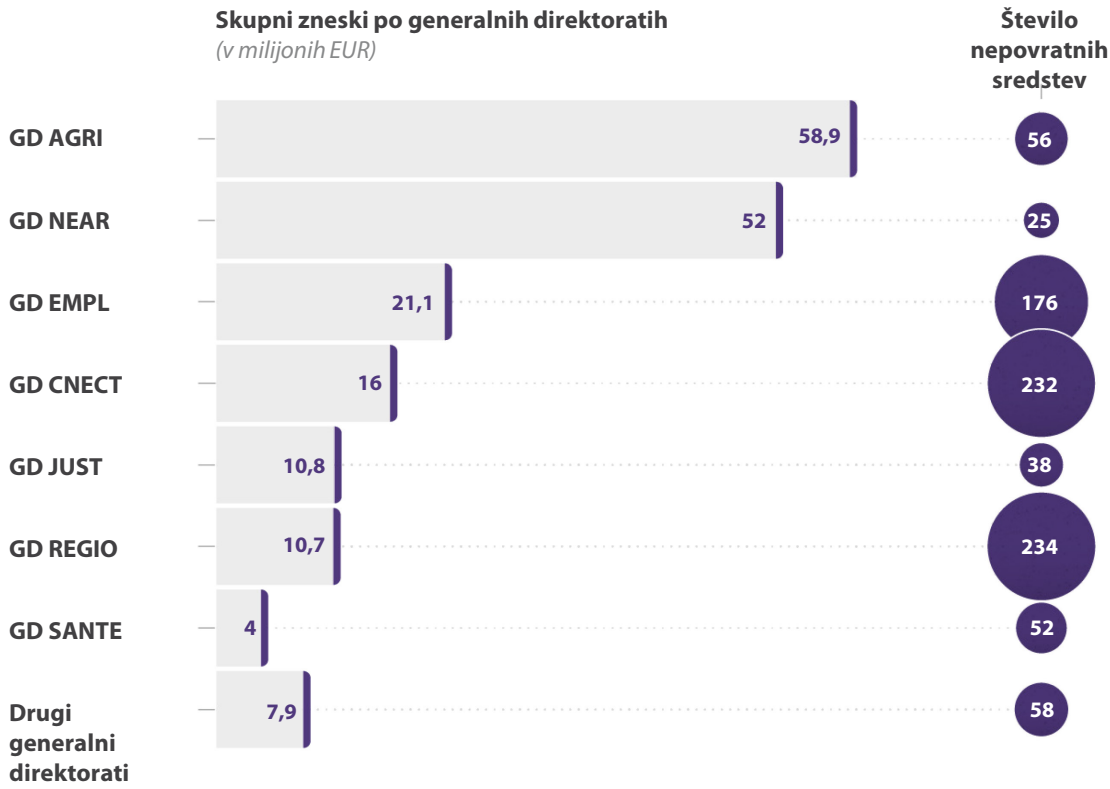

Opomba: Drugi generalni direktorati vključujejo GD DEVCO, GD EAC, GD HOME in GD MOVE.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Komisije

33 Sodišče je ugotovilo, da se z nepovratnimi sredstvi EU v veliki meri pokrivajo institucionalne potrebe, pri čemer se z znatnimi zneski financirajo obvezne statistične dejavnosti, v nekaterih primerih pa pokrivajo redni stroški zaposlenih v nacionalnih statističnih sistemih. Le z nekaj nepovratnimi sredstvi se financirajo inovativni projekti (npr. pilotne študije o statistiki obolevnosti) z znatno dodano vrednostjo, ki sicer ne bi bili financirani na nacionalni ravni.

34 Financirane projekte je treba oceniti, da se preveri, ali dosegajo svoje cilje in zagotavljajo koristi, sorazmerne z vloženimi sredstvi. Čeprav so bila ocenjena posamezna nepovratna sredstva, v splošnem ni bilo utemeljitve kvalitativne ocene rezultatov, zaradi česar bi lahko bilo spremljanje izvajanja popravnih ukrepov okrnjeno, trajnostnost rezultatov pa manjša.

Eurostat nacionalnim statističnim uradom zagotavlja ustrezno podporo, toda slabosti pri ocenjevanju in izkazovanju še ostajajo

35 Naloga Eurostata je razvijati, pripravljati in izkazovati evropsko statistiko[15]. V ta namen zagotavlja podporo nacionalnim statističnim uradom, v skladu z uveljavljenimi merili ocenjuje kakovost podatkov, ki jih prejme od držav članic (glej odstavek ***03***), nato pa jih konsolidira in objavlja. Merili kakovosti „ustreznost" ter „dostopnost in jasnost" sta obravnavani v odstavkih ***24–29*** oziroma ***59–69***.

36 Eurostat mora imeti vzpostavljen učinkovit sistem upravljanja kakovosti s pisnimi postopki za oceno kakovosti vsakega tematskega področja[16] (glej ***sliko 7***).

Slika 7 – Postopek ocenjevanja kakovosti: od predložitve podatkov do njihove objave

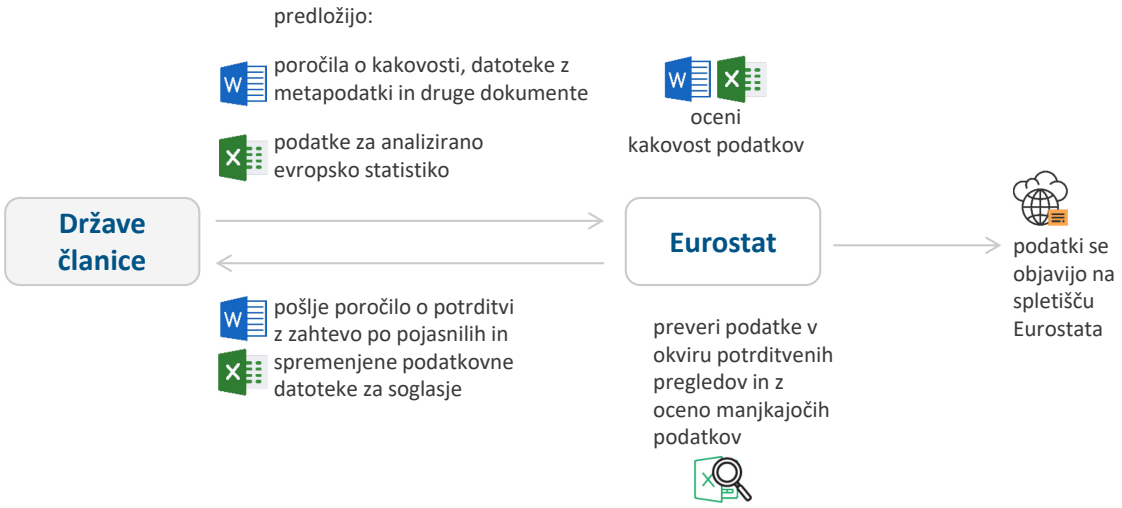

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi informacij Komisije

37 V naslednjih delih poročila je Sodišče preučilo, ali Eurostat:

(a) nacionalnim statističnim uradom zagotavlja ustrezno podporo;

(b) opravi zanesljivo oceno kakovosti vhodnih podatkov in

(c) pri izkazovanju statističnih podatkov zagotovi, da imajo vsi uporabniki transparenten in enakopraven dostop.

---

[15] Člen 6 Uredbe (EU) št. 223/2009.

[16] Sklep Komisije 2012/504/EU in Kodeks ravnanja evropske statistike.

Eurostat nacionalnim statističnim sistemom zagotavlja ustrezno podporo

38 Eurostat mora v svoji vlogi koordinatorja za izboljšanje kakovosti evropske statistike državam članicam zagotavljati pravočasno in ustrezno podporo ter razviti sodelovalne mreže za spodbujanje izmenjave znanja[17]. Sodišče je na podlagi razpoložljivih dokumentov ugotovilo, da je podpora Eurostata državam članicam običajno ustrezna in pravočasna. Na primer, ob začetku pandemije COVID-19 je nastalo doslej največje povpraševanje vlad, medijev in javnosti kot celote po hitri in zanesljivi statistiki na več področjih (glej ***Prilogo I***). Eurostat je kmalu po izbruhu pandemije izdal smernice in opombe o metodologiji za pripravo naborov podatkov, kot so tisti za raziskavo delovne sile.

39 Vendar Eurostat nima pisnih notranjih postopkov za zagotavljanje podpore, zlasti kar zadeva časovni okvir. Sodišče je odkrilo primere zapletenih metodoloških problemov, za razrešitev katerih je bilo potrebno veliko časa. Problem obdelave podatkov o dolgotrajni oskrbi (razlikovanje med socialno in zdravstveno oskrbo) na primer obstaja že od uvedbe sistema zdravstvenih računov 2011 v letu 2015[18], in ta problem vpliva na popolnost in primerljivost podatkov na tem področju. Projektna skupina je začela delo v zvezi s tem vprašanjem februarja 2022, do konca leta 2023 pa naj bi predložila poročilo.

Poročanje držav članic o kakovosti ni povsem usklajeno in dokumentirano

40 Priročnik ESS vsebuje smernice, namenjene pripravi poročil, ki jih partnerji ESS sestavijo za pripravljavce in uporabnike o kakovosti celotnega nabora statističnih procesov in rezultatov. Za vsak nabor statističnih podatkov morajo biti statistični procesi za ta poročila medsebojno in notranje usklajeni, da bi se zagotovila skladnost s smernicami, s čimer bi se zagotovilo, da se bistvene informacije o zbiranju in potrjevanju podatkov dajo na voljo uporabnikom in pripravljavcem.

41 Sodišče je preučilo, ali so bila poročila o kakovosti, ki so jih predložile države članice na treh tematskih področjih, zajetih v revizijo Sodišča, skladna s priročnikom ESS in ali so vključevala informacije, ki so bile ustrezne in usklajene, da bi omogočila ustrezno oceno in razumevanje zadevnih statističnih rezultatov.

---

[17] Členi 6(3), 7, 15 in 18 Uredbe (EU) št. 223/2009, Sklep Komisije 2012/504/EU.

[18] Uredba Komisije (EU) 2015/359 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008.

42 V skladu s sektorskimi uredbami morajo države članice Eurostatu pošiljati poročila o kakovosti in metapodatke v časovnih presledkih, ki trajajo do pet let. Ker je obdobje med dvema poročiloma dolgo, se povečuje tveganje, da se bodo opisi virov in metod med dvema naboroma podatkov spremenili. Poleg tega ena od petih držav članic v vzorcu Sodišča (Hrvaška) še ni predložila svojega pričakovanega poročila o kakovosti za podatke o vzrokih smrti. Ni pravne zahteve za predložitev poročila o kakovosti za podatke o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, vendar se pričakuje, da države članice predložijo datoteko z metapodatki, kar ni v skladu s strukturo poročil o kakovosti.

43 Pri poročanju so med statističnimi dejavnostmi in celo znotraj njih razlike. Raven podrobnosti se med državami članicami v vzorcu Sodišča razlikuje; nekatere niso zagotovile zadostnih informacij za ustrezno razumevanje in oceno kakovosti podatkov. Poleg tega v strukturi poročil o kakovosti, razen v zvezi z vzroki smrti, niso upoštevane smernice. Zaradi teh nedoslednosti so informacije nepopolne, kar bi lahko uporabnike zmedlo.

Pri oceni Eurostata glede kakovosti ni bila zagotovljena popolna zanesljivost podatkov

44 Eurostat je zakonsko pooblaščen za opravljanje preverjanja na kraju samem v državah članicah na statističnih področjih, kot sta postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem in bruto nacionalni dohodek. Na treh področjih, zajetih v revizijo Sodišča, nima primerljivih pooblastil. Glede na to, da se prispevki EU prek številnih instrumentov financiranja, kot je novi sklad za okrevanje in odpornost, izračunajo na podlagi evropske statistike, v zvezi s katero Eurostat nima pristojnosti preverjanja (npr. delovna sila in prebivalstvo) in zato ne more zagotoviti zanesljivosti, obstaja tveganje, da bi bila dodelitev sredstev EU na podlagi takih podatkov nepravilna.

45 Eurostat je razvil pisne postopke za potrjevanje podatkov na vsakem od tematskih področij, ki jih je preučilo Sodišče. Vendar ti postopki ne vključujejo bolj poglobljenih preverjanj kakovosti podatkov v državah članicah, na primer na kraju samem.

46 Eurostat je pripravil tudi priročnike za uporabnike in smernice za spremljanje skladnosti z zakonodajo EU o statistiki. Eden od vidikov, ki jih te smernice ne vsebujejo, je časovnica za ukrepe Eurostata, če ta ugotovi, da država članica ne spoštuje rokov, določenih v pravilih.

47 Eurostat za izvajanje potrditvenih pregledov (o vsebinah, kot so logičnost, verodostojnost, doslednost, stopnje revizij in letne stopnje sprememb) uporablja vrsto orodij IT. Nekateri od teh pregledov so vključeni v datoteke, v katerih je vprašalnik, ki ga morajo izpolniti države članice, da lahko odkrijejo in popravijo morebitne napake pred pošiljanjem. Ko se opravijo potrjevanja, se državam članicam pošlje poročilo o potrditvi v odobritev, šele potem se njihovi podatki lahko izkazujejo širše.

48 Eurostat, OECD in SZO zbirajo in si medsebojno izmenjujejo potrjevanja podatkov o zdravstvu, povezanih z odhodki, in tistih, ki niso povezani z odhodki, ter preglede izvajajo na enak način. Potrditev podatkov iz raziskave delovne sile, podatkov o vzrokih smrti in podatkov o zdravstvu, povezanih z odhodki, je podobna za vse države članice. Vendar končne ocene kakovosti za vsako državo članico niso strukturirane, v njih pa niso dokumentirane vse ugotovljene zadeve ali predlagane rešitve zanje. Za drugi tematski področji (podatki o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, in strukturna statistika podjetij) je Sodišče prejelo datoteke s podatki, a nobenih končnih ocen kakovosti. Sodišče je ugotovilo, da se je Eurostat zavedal problemov glede kakovosti podatkov, ki izhajajo iz njegovega potrjevanja ali informacij, ki so jih zagotovile države članice. Reševanje nekaterih problemov glede kakovosti podatkov je dolgotrajno (glej na primer razpravo o podatkih o dolgotrajni oskrbi v odstavku ***39***).

49 V obdobju, zajetem v revizijo Sodišča, je Sodišče odkrilo slabosti v zvezi z **natančnostjo** podatkov na treh revidiranih področjih (glej ***okvir 1***).

Okvir 1

Primeri slabosti, povezanih z natančnostjo

Raziskava delovne sile

- Delež neodgovorov je bil zelo visok v treh državah članicah, v katerih je raziskava delovne sile prostovoljna. Leta 2018 je znašal 34,5 % na Finskem, 21,6 % v Litvi in 42,4 % na Hrvaškem. V drugem četrtletju leta 2020 je delež neodgovorov v *vseh* državah članicah zaradi pandemije dosegel najvišjo vrednost, in sicer 34,6 %.
- V skladu s členom 3(1) in (2) Uredbe (ES) št. 577/98 je treba pri analizi reprezentativnosti uporabljati relativno standardno napako. Vendar Eurostat tega ne izračuna ali v svoji analizi ne uporabi relativnih standardnih napak, ki so jih predložile države članice.

Strukturna statistika podjetij

- Sodišče ni našlo dokazov, da bi Eurostat ocenjeval stopnje odgovora ali intervale zaupanja.

- Od leta 1995 morajo države članice v skladu z Uredbo (ES) št. 696/93 pripraviti svojo strukturno statistiko podjetij, pri tem pa uporabiti pojem podjetje, ne pa pravna enota, in enota enovrstne dejavnosti (EED), ne pa poslovna enota. Eurostat je leta 2015 začel uveljavljati skladnost z uredbo. Nekatere države članice še vedno uvajajo novo statistično enoto. V letu, v katerem to prvič storijo, spremembe nujno vplivajo na podatke in povzročijo prekinitev časovne vrste. Sodišče ni našlo dokazov o tem, da je Eurostat zahteval metodologije držav članic, zato da bi lahko opravil temeljito analizo njihovega dela v zvezi s tem, ali da je sprejel kakršne koli druge ukrepe.

Vzroki smrti

- Čeprav bi elektronski mrliški listi omogočili hitrejše poročanje o smrtih, se na Cipru, v Italiji in delno na Finskem (85 %) še vedno uporabljajo potrdila v papirni obliki. Nacionalni statistični uradi jih zbirajo in obdelujejo z uporabo samodejnega sistema označevanja Iris, katerega cilj je izboljšati mednarodno primerljivost. V Italiji 20 % mrliških listov, ki jih Iris zavrne (120 000 letno), ročno označuje skupina strokovnjakov, na Cipru pa se vsi listi označujejo ročno. Zaradi ročnega označevanja je tveganje napake večje.

50 Sodišče je preučilo, ali je Eurostat analiziral skladnost s konceptualnimi okviri ter stopnjo **primerljivosti** in **skladnosti** podatkov, ter odkrilo slabosti na vseh tematskih področjih, zajetih v revizijo Sodišča (glej ***okvir 2***).

Okvir 2

Primeri slabosti, ki vplivajo na primerljivost podatkov

Raziskava delovne sile

- Podrobnosti se v vprašalnikih za raziskavo delovne sile, ki se uporabljajo v petih analiziranih državah članicah, razlikujejo. Sodišče ni prejelo dokazil, da je Eurostat ustrezno analiziral prilagoditev vprašalnikov z določitvijo obveznih spremenljivk. Z začetkom veljavnosti nove uredbe leta 2021 si je Eurostat začel prizadevati za opredelitev in odpravo teh te pomanjkljivosti.

Strukturna statistika podjetij

- To, da so države članice novo enoto „podjetje” sprejele ob različnih časih, je vplivalo na podatke med državami, pa tudi skozi čas. Eurostatova datoteka z metapodatki in poročila držav članic o kakovosti se nanašajo na prekinitve časovnih vrst zaradi uvedbe enote „podjetje”. Eurostat ni zahteval ponovnih

izračunov podatkov iz prejšnjih let, v katerih bi bila upoštevana nova statistična enota, da bi se zagotovila primerljivost skozi čas.

Odhodki za zdravstvo

- Odhodke netržnih izvajalcev (predvsem proizvajalcev v javnem zdravstvu) bi bilo treba vrednotiti z uporabo stroškovnega pristopa, ki vključuje potrošnjo stalnega kapitala in vse proizvodne stroške po obračunskem načelu. Od petih držav članic v vzorcu Sodišča ta pristop uporablja samo Italija, pri čemer uporablja podatke iz nacionalnih računov, kar zagotavlja pravilno vrednotenje teh subjektov.

51 Sodišče je ugotovilo tudi, da se podatki o vzrokih smrti zelo razlikujejo, kar kaže, da se kljub številnim smernicam za usklajevanje ne označujejo enako v vseh državah članicah. Na ***sliki 8*** je prikazana slaba primerljivost podatkov o vzrokih smrti za demenco: razvidne so znatne razlike pri tem, kako države članice označujejo demenco, ki je ena od najdražjih bolezni[19] in drugi najpogostejši vzrok smrti v državah z visokim dohodkom[20]. Čeprav Alzheimerjeva bolezen na svetovni ravni pomeni 60–70 % vseh primerov demence[21], se je njen delež v kategoriji „demenca" pri vzrokih smrti leta 2018 gibal od 3,4 % na Malti do 99,9 % v Romuniji. Sodišče je ugotovilo tudi velike razlike v deležu smrti zaradi bolezni dihal, kot sta pljučnica in gripa.

[19] El-Hayek, Y., *Tip of the Iceberg: Assessing the Global Socioeconomic Costs of Alzheimer's Disease and Related Dementias and Strategic Implications for Stakeholders*, Journal of Alzheimer's Disease, 70, 2019, str. 323–341.

[20] SZO, *The top 10 „causes of death'*, 9. december 2020.

[21] SZO, *Dementia: Key facts*, 2. september 2021.

Slika 8 – Demenca, vključno z Alzheimerjevo boleznijo, kot vzrok smrti – primer omejene primerljivosti (standardizirana stopnja umrljivosti, leta 2018 na 100 000 prebivalcev)

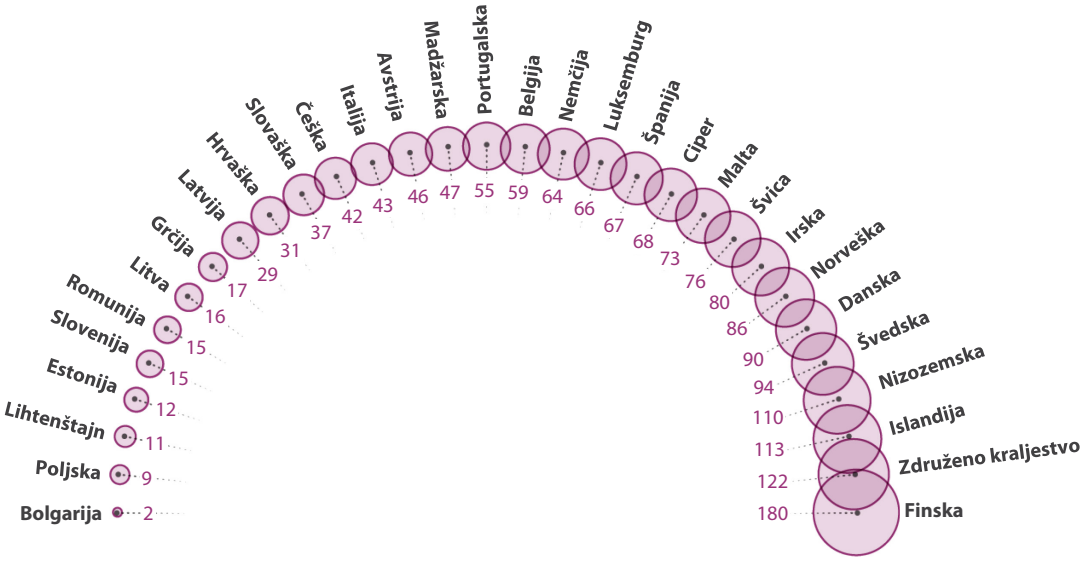

Opomba: na podlagi mednarodne klasifikacije bolezni (ICD-10). Skupina Alzheimerjeve bolezni in drugih oblik demence vključuje G30 (Alzheimerjeva bolezen) in F01–F03 (druge demence). Francija ni predložila podatkov za leto 2018 (51 leta 2017).

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Eurostata o vzrokih smrti

52 Razlike v rezultatih na področju zdravja je mogoče pripisati ne le razlikam v zdravstvenih sistemih ali zdravstvenem stanju prebivalstva, temveč tudi nacionalnim praksam kodiranja in/ali praksam samodejnega kodiranja, zaradi katerih podatki morda niso primerljivi.

53 V statistiki sta **pravočasnost** in **točnost** pomembni za uspešno odločanje. Sektorski predpisi za tri revidirana področja določajo referenčna obdobja in specifične datume, do katerih morajo države članice Eurostatu predložiti podatke in poročila o kakovosti/datoteke z metapodatki (glej ***sliko 9***). Večina držav članic predloži podatke le, če in kot se to zahteva v skladu z uredbo.

Slika 9 – Roki za predložitev podatkov držav članic

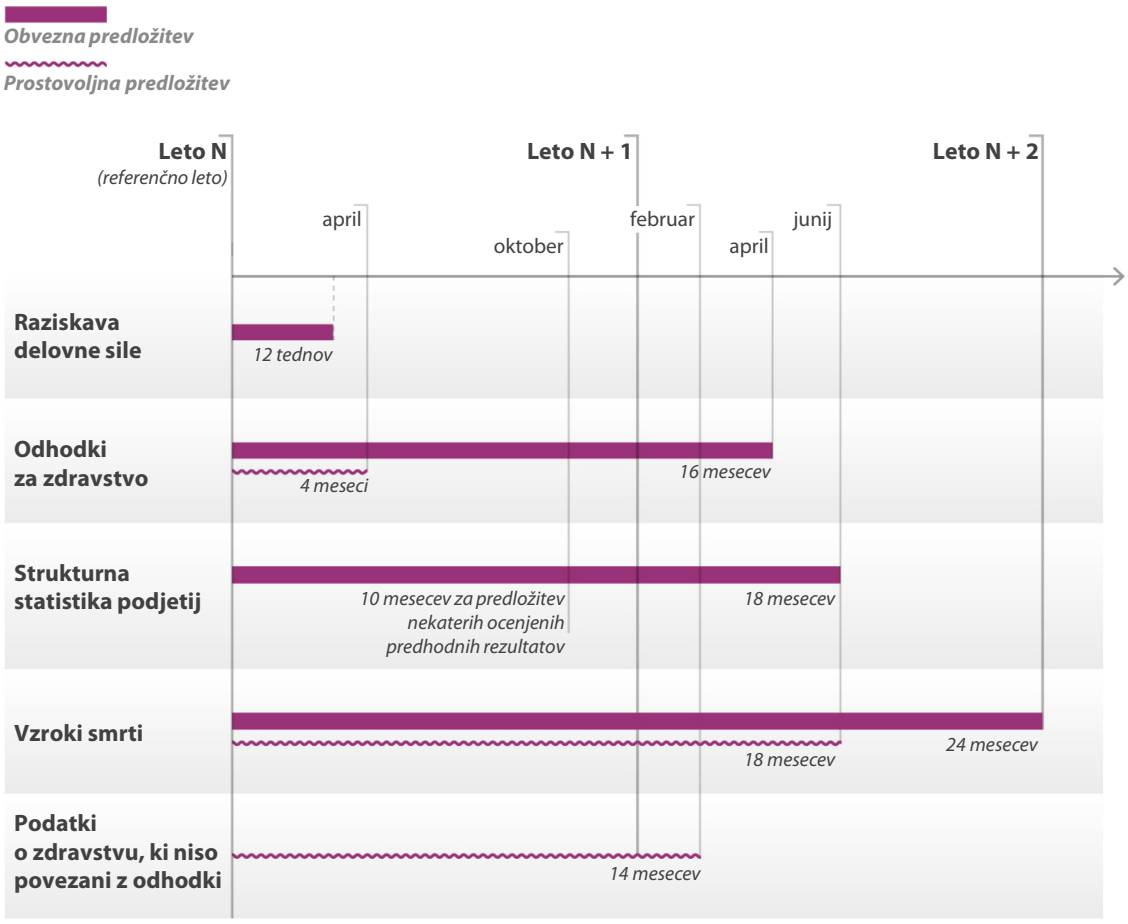

Vir: Evropsko računsko sodišče

54 Kot je prikazano na ***sliki 9***, se lahko statistični podatki o nekaterih področjih predložijo do 24 mesecev po referenčnem obdobju, zaradi česar je njihova koristnost za uporabnike manjša. V letih 2018, 2019 in 2020 je samo šest, devet oziroma osem držav članic prostovoljno poslalo podatke o zdravstvu, povezane z odhodki, v štirih mesecih po koncu referenčnega leta, kar ustreza opredelitvi bolj ažurnih podatkov. Poleg tega ESS v primeru pojava novih potreb nima potrebne postopkovne prožnosti, da bi se lahko hitro odzval z novimi nabori podatkov. To je postalo zlasti očitno v zvezi s COVID-19, za katerega podatki za statistiko o zdravstvu in podjetjih niso bili takoj na voljo. Zlasti v zvezi s podatki o vzrokih smrti je bilo treba poiskati alternativne načine za izračun stopenj smrtnosti, in sicer organizirati prostovoljno zbiranje podatkov o številu smrti na teden, da bi se lahko izračunala mesečna presežna stopnja umrljivosti (glej ***Prilogo V***).

55 Sodišče je opazilo pomanjkljivosti v točnosti na vseh statističnih področjih, zajetih v njegovo revizijo. Zaradi zamud pri zagotavljanju podatkov, ki so že zastareli, je z vidika izpolnjevanja potreb uporabnikov celoten postopek neuspešen. Iz razpoložljivih informacij o dejanskih datumih držav članic za predložitev so razvidne zamude glede na

zakonske roke pri raziskavi delovne sile in zdravstveni statistiki. Primeri zamud pri zdravstveni statistiki so navedeni v ***okviru 3***. Za strukturno statistiko podjetij takšne informacije niso bile na voljo, zato Sodišče ni moglo oceniti stanja na tem področju.

Okvir 3

Primeri zaostankov pri predložitvi podatkov

Odhodki za zdravstvo

- V krogih zbiranja podatkov v letih 2018 in 2019 (referenčni leti 2016 in 2017) je ena država članica zahtevane informacije poslala v celoti s 44-dnevno zamudo. Nobena druga zamuda ni bila daljša od 17 dni.
- Stanje je bilo slabše leta 2020, ko je osem držav članic zamudilo rok za predložitev, pri čemer so zamude trajale od 21 do 75 dni.

Vzroki smrti

- Leta 2018 (referenčno leto 2016) so tri države članice zahtevane podatke poslale po roku. Poslati je bilo treba datoteke z metapodatki, vendar so jih tri države članice predložile prepozno, sedem pa jih sploh ni poslalo.
- V letih 2019 in 2020 (referenčni leti 2017 in 2018) je 13 držav članic uspelo predložiti podatke v 18 mesecih. Tri od njih so podatke poslale po roku in niso poslale zahtevanih datotek z metapodatki. Zlasti Francija ni predložila podatkov za leto 2017 do septembra 2021 (21–mesečna zamuda) in še vedno ni poslala nobenih podatkov za leti 2018 in 2019. Eurostat je Franciji poslal dopis zaradi neskladnosti z uredbo šele po 12 oziroma 14 mesecih.

Podatki o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki

- Leta 2018 je deset držav članic, vključno z Združenim kraljestvom, vrnilo vsaj prvo različico vprašalnika o podatkih po dogovorjenem roku, medtem ko so štiri države članice zamudile samo rok za končni vprašalnik.
- V letih 2019 in 2020 je 19 oziroma 11 držav članic predložilo svoje podatke (vsaj en vprašalnik) in datoteke z metapodatki po roku.

56 Eurostat bi moral pri pripravi zbirnih podatkov EU po potrebi oceniti podatke držav članic. Sodišče je ugotovilo, da države članice pogosto niso predložile podatkov za tri tematska področja, zajeta v njegovo revizijo, ali pa so o njih poročale z zamudo. Eurostat je v takih primerih (na primer za statistične podatke o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki, in strukturno statistiko podjetij) za pridobitev zbirnih podatkov EU uporabil ocene. Izjema so bili zbirni podatki EU za leto 2018 o vzrokih smrti, ki niso bili pripravljeni, ker Eurostat ni pripravil ocene za Francijo (glej ***okvir 3***).

V poročilih za Parlament in Svet manjkajo usklajeni kazalniki informacij in spremljanja

57 Komisija mora vsaka tri leta poročati Parlamentu in Svetu o kakovosti statistike, ki jo izkazuje, razen za zdravstveno statistiko. Sodišče je analiziralo dve najnovejši poslani poročili, ki sta se nanašali na raziskavo delovne sile in strukturno statistiko podjetij. Ugotovilo je, da je bila raven podrobnosti v teh poročilih različna in da informacije niso zadostovale za pridobitev jasne slike o obstoječih slabostih (glej ***okvir 4***).

Okvir 4

Slabosti pri poročanju Parlamentu in Svetu o kakovosti

Raziskava delovne sile – poročilo iz leta 2019

- Informacije o nekaterih ukrepih za natančnost, vendar ni primerjalne analize za obdobje 2014–2017.
- V poročilu je tabela, ki prikazuje število koledarskih dni med koncem referenčnega leta in Eurostatovim izkazovanjem nacionalnih podatkov, vendar ni navedeno, kdaj je katera država predložila podatke.
- Ni informacij o statističnih podatkih v zvezi z dostopom do mikropodatkov, preglednostjo spletišč ali tem, katere države članice so prekinile časovne vrste.

Strukturna statistika podjetij – poročilo iz leta 2021

- Države članice so razvrščene v kategorije glede na stopnjo skladnosti, vendar ni informacij o merilih za tako razvrstitev, države članice v vsaki kategoriji pa niso imenovane.
- Ni informacij o državah članicah, ki so poročale z zamudo, ali podatkov o dolžini zamud.
- Ni sklicevanja na morebitna probleme s primerljivostjo zaradi uvedbe nove statistične enote „podjetje".
- Ni informacij o možnostih glede prizadevanj za izboljšanje na področju potreb uporabnikov, kot so bolj ažurni podatki in razpoložljivost nabora podatkov za MSP, kot jih je opredelila EU.

58 V nobenem od poročil niso uporabljeni podrobni kazalniki spremljanja, s katerimi bi se prikazal napredek, dosežen z raziskavo delovne sile, in predpisi o statistiki podjetij. Za vsak statistični rezultat so potrebni ustrezni kazalniki, da se omogoči ustrezno spremljanje izvajanja predpisov in zbiranje usklajenih informacij o kakovosti podatkov.

Postopki izkazovanja niso dovolj usklajeni

59 Za zagotovitev **dostopnosti** in **jasnosti** pri izkazovanju statistike mora Eurostat med drugim vzpostaviti ustrezne pisne postopke s politiko glede objave in časovnim razporedom objav[22]. V politiki glede objave je treba razlikovati med različnimi vrstami publikacij in razčlemb, časovni razpored objav ter politika in časovni razpored revizij pa bi morali biti vnaprej javno dostopni.

60 Dokumenti, ki jih je preučilo Sodišče, kažejo, da je Eurostat vzpostavil niz orodij in postopkov, kot so uredniška pravila, ki jih uporablja za postopek izkazovanja. Vendar ni pravil, ki bi določala časovni okvir, v katerem mora Eurostat zbrati in objaviti podatke, vključno z določitvijo zahteve po objavi vseh podatkov držav članic na isti datum. Eurostat je od sredine leta 2021 pripravljal in nato objavil letni časovni načrt objav za ključne produkte v skladu s kodeksom ravnanja.

61 Sodišče je preverilo datume objav raziskave delovne sile in podatkov o zdravstvu, povezanih z odhodki – edinih datotek, ki so se dale Sodišču na razpolago. Eurostat v obdobju 2018–2020 podatkov iz raziskave delovne sile za vse države članice ni izkazal na isti datum. Prav tako tega ni storil za podatke o zdravstvu, povezane z odhodki, saj so nekatere države članice (glej odstavek ***54*** in ***okvir 3***) zamujale s predložitvijo podatkov in odgovori na poizvedbe Eurostata med postopkom potrjevanja. Zaradi zamud pri izkazovanju se je obdobje med referenčnim letom in datumom objave podaljšalo.

62 Eurostat je v skladu s kodeksom ravnanja pripravil in objavil letni časovni razpored objav za ključne produkte za leto 2022. Vendar v zvezi s tremi tematskimi področji iz revizije Sodišča nekatere podrobnosti (kazalniki, razčlenitve po stopnji klasifikacije, referenčna obdobja, postavke, ki se revidirajo itd.) niso objavljene.

63 Eden od namenov politike in časovnega razporeda revizij je obvestiti uporabnike o predvidljivem vplivu načrtovanih sprememb na primerljivost ter jih tako bolje

[22] Kot je bilo pojasnjeno v kodeksu ravnanja iz leta 2017.

opremiti za napovedovanje in obvladovanje prekinitev v časovnih vrstah (glej ***Prilogo III***). Sodišče je ugotovilo, da je Eurostat posodabljal podatke, ko so bili ti predloženi in če so bile potrebne revizije in popravki. Eurostat nima splošne politike revizij, vendar so bile razvite posebne politike za področja, kot je statistika podjetij. Podatki na drugih področjih, kot so odhodki za zdravstvo in vzroki smrti, se revidirajo, vendar zanje ne velja skupna politika, revizije so namreč odvisne od politike posamezne države članice.

Zaradi dostopa pred objavo bi bila lahko ogrožena enakopravnost in omogočeno uhajanje informacij

64 Da bi se okrepilo zaupanje v uradno statistiko, je tako v pravnem okviru EU kot z mednarodnimi statističnimi načeli določeno, da je treba vse uporabnike obravnavati enako[23]. Ustrezne mednarodne smernice so še bolj nedvoumne, saj se nanašajo tudi na hkratni dostop (glej ***Prilogo III***).

65 V medsebojnem strokovnem pregledu leta 2014 je svetovalni organ menil, da obstaja tehten razlog za popolno prepoved dostopa pred objavo, in priporočil celovito raziskavo učinka takega ukrepa (glej ***Prilogo VI***: 2014/11). Od takrat je svetovalni organ oblikoval še štiri druga priporočila, med drugim o zmanjšanju pogostosti in števila statistik, do katerih je mogoče dostopati pred objavo, ter o uskladitvi in transparentnosti praks za dostop pred objavo med partnerji ESS (2015/5, 2015/6, 2015/7, 2018/1[24]). Sodišče je ugotovilo, da je Eurostat pri izvajanju teh priporočil dosegel nekaj napredka. Svetovalni organ je leta 2021 Eurostat zaprosil, naj kritično pregleda svojo prakso glede dostopa do statistik pred objavo znotraj Komisije (glej ***Prilogo VI***: 2021/4). V odgovor na to se je Eurostat strinjal, da bo zagotovil pregled trenutnega stanja na področju obstoječih memorandumov o soglasju z drugimi službami Komisije.

---

[23] Člena 2 in 18(1) Uredbe št. 223/2009, kot je bila spremenjena; člen 6(2) Sklepa Komisije o Eurostatu iz leta 2012 in kodificirana načela OZN (temeljna načela uradne statistike in načela, ki urejajo mednarodne dejavnosti na področju statistike).

[24] Letno poročilo Evropskega svetovalnega organa za upravljanje statističnih podatkov in Mnenje Evropskega svetovalnega organa za upravljanje statističnih podatkov glede izvajanja zaveze Komisije za zaupanje (2018).

66 Dostop pred objavo je upravičen na ravni ESS na podlagi odstopanja od kodeksa ravnanja[25]. Eurostat zagotavlja dostop do nekaterih ključnih podatkov pred objavo svojemu najvišjemu vodstvu, GD za ekonomske in finančne zadeve, GD EMPL, ECB ter medijem. Akreditirane tiskovne agencije prejmejo sporočila za javnost vnaprej prek elektronskih sredstev, zanje pa velja začasna prepoved objave[26]. Nasprotno pa italijanski nacionalni statistični urad omogoča dostop pred objavo samo med informativnim sestankom za novinarje brez stika z zunanjim svetom (tako imenovani sistem zaklepanja)[27]. Sodišče meni, da se z Eurostatovo ureditvijo ne zagotovi, da podatki ne bi uhajali.

67 Dostop do makroekonomskih podatkov EU pred objavo pomeni tveganje za ekonomsko dobičkarstvo tistih, ki imajo zgodnji dostop (glej ***okvir 5***). Z možnostjo dostopa pred objavo bi se lahko ustvarile priložnosti za gospodarske koristi, zaradi katerih bi se lahko trgi resno izkrivili.

Okvir 5

Raziskave o morebitnem vplivu dostopa pred objavo na kapitalske trge

V analizi podatkov o trgovanju med januarjem 2011 in marcem 2017, izvedeni na **Švedskem**, kjer ni dostopa pred objavo, je bilo ugotovljeno, da švedska krona pred objavo uradnih makroekonomskih podatkov ni kazala nobenih nihanj ali znakov gibanja.

V **Združenem kraljestvu**, kjer je bil dovoljen širok dostop pred objavo, je analiza podatkov o trgovanju med aprilom 2011 in decembrom 2016 pokazala velik premik funta v uri pred objavo podatkov. Zato se je nacionalni statistični urad Združenega kraljestva julija 2017 odločil za večje omejitve dostopa pred objavo.

Analiza podatkov o trgovanju med letoma 2012 in 2017 v **Nemčiji**, ki tudi ima obširen dostop pred objavo, je pokazala večje gibanje terminskih pogodb v evrih v tridesetih minutah pred objavo podatkov kot običajno. Zato se je nemški

---

[25] Načelo 6: „Vsem uporabnikom je omogočen enakopraven in hkraten dostop do statističnih objav. Kakršen koli privilegiran dostop do statističnih informacij pred njihovo objavo za katerega koli zunanjega uporabnika je omejen, dobro utemeljen, nadzorovan, javnost pa je o njem obveščena.“

[26] *Protocol on impartial access to Eurostat data for users*, januar 2014.

[27] ISTAT, *Embargo: a policy for transmitting correct information*.

nacionalni statistični urad decembra 2017 odločil omejiti dostop tiskovnih agencij pred objavo.

V **ZDA**, kjer obstaja dostop pred objavo, so bili v analizi podatkov o trgovanju med januarjem 2008 in marcem 2014, ki je bila opravljena leta 2016, najdeni dokazi o obsežnem trgovanju s predhodnimi informacijami pred uradno objavo makroekonomskih napovedi ZDA.

Vir: Kurov, A. in drugi, *Price drift before U.S. macroeconomic news: private information about public announcements?*, Serija delovnih dokumentov št. 1901, ECB, 2016; Kurov, A. in drugi, *Drift Begone! Release Policies and Preannouncement Informed Trading*, 2021; Georgiou, A., *Prerelease access to official statistics is not consistent with professional ethics*, Statistični časopis Mednarodnega združenja za uradno statistiko, zvezek 36, št. 2, str. 313–325, 2020; Georgiou, A., *Pre-release access to official statistics is not consistent with professional ethics: Some additional reflections*, Statistični časopis Mednarodnega združenja za uradno statistiko, zvezek 38, št. 1, str. 321–329, 2022.

68 V skladu z mednarodno najboljšo prakso se za namene transparentnosti priporoča, da se sporočilom za javnost priloži seznam za dostop pred objavo. Vendar spletišče Eurostata ne navaja izčrpnih informacij o vseh uporabnikih in potrjenih subjektih, ki imajo odobren dostop pred objavo.

69 V ESS je vsaj deset držav (Češka, Danska, Hrvaška, Italija, Poljska, Slovenija, Finska, Švedska, Islandija in Norveška) odpravilo prakso zagotavljanja dostopa pred objavo za vlade/medije. Prakse dostopa pred objavo v ESS so zato še vedno neusklajene (glej odstavek ***65***).

Potencial medsebojnih strokovnih pregledov za doseganje izboljšav ni bil v celoti izkoriščen

70 Medsebojni strokovni pregledi se uporabljajo za oceno splošne skladnosti Eurostata in nacionalnih statističnih sistemov z načeli kodeksa ravnanja, ki je temelj skupnega okvira ESS za kakovost. Nacionalne statistične sisteme strokovno pregleda skupina strokovnjakov, svetovalni organ pa izvede strokovni pregled Eurostata. Odkar je bil kodeks ravnanja leta 2005 prvič sprejet, je ESS organiziral tri kroge samoreguliranih medsebojnih strokovnih pregledov, kar pomeni, da odločitve o njih interno sprejema Odbor za evropski statistični sistem (glej ***sliko 2***). V naslednjih delih poročila je Sodišče preučilo, ali:

(a) je Komisija uspešno izvedla priporočila iz drugega medsebojnega strokovnega pregleda;

(b) Eurostat uspešno spremlja napredek nacionalnih statističnih sistemov pri izvajanju priporočil iz drugega medsebojnega strokovnega pregleda;

(c) zasnova tretjega kroga medsebojnih strokovnih pregledov nacionalnih statističnih sistemov ustreza svojemu namenu.

Komisija je dosegla dober napredek pri izvajanju večine priporočil za medsebojne strokovne preglede

71 Da bi imela priporočila svetovalnega organa čim večji učinek, je pomembno, da jih Komisija izvede čim prej in v čim večjem obsegu. Če to ni storjeno, mora v skladu z mednarodnimi statističnimi smernicami, priporočili in najboljšimi praksami zagotoviti ustrezno utemeljitev.

72 Svetovalni organ je leta 2014 izvedel drugi medsebojni strokovni pregled Eurostata in dal 16 priporočil, v katerih je obravnavanih šest glavnih področij: zakonodaja, na kateri temeljijo postopki za imenovanje in razrešitev višjega vodstva; struktura zakonodaje o statistiki; skladnost evropske statistike; izkazovanje; komunikacija in uporabniki ter usklajevanje (glej ***Prilogo VI***). Eurostat je v odgovor pripravil izvedbeni načrt z 20 ukrepi za izboljšave[28].

73 Sodišče je ugotovilo, da je Komisija dosegla dober napredek pri večini priporočil iz medsebojnega strokovnega pregleda, zlasti tistih, ki se nanašajo na zakonodajno strukturo ter komunikacijo in uporabnike. Vendar nekatera ključna priporočila na področju neodvisnosti in nepristranskosti (zakonodaja o imenovanju in razrešitvi višjega vodstva ter dostop pred objavo – glej odstavke ***64–69***) niso bila sprejeta in/ali se njihovo izvajanje ni uspešno preverilo[29].

74 V strokovnem pregledu iz leta 2014 je svetovalni organ izdal štiri priporočila, v katerih je bil obravnavan celoten razpon zakonodaje EU o zaposlovanju, imenovanju in razrešitvi višjega vodstva Eurostata (glej ***Prilogo VI***: 2014/1–2014/4). Vendar Eurostat teh priporočil ni sprejel in ni predlagal nobenih ustreznih ukrepov za izboljšave. Navedel je, da so bila priporočila bodisi strožja od določb kodeksa ravnanja (2014/1, 2014/2 in 2014/4) ali pa so bila zadostno obravnavana v pravnem okviru EU (2014/3). V naslednjem strokovnem pregledu (2021) je svetovalni organ ponovil več svojih

---

[28] Priporočila svetovalnega organa in ukrepi Eurostata za izboljšave, ki jih je uvedel v odgovor na priporočila.

[29] Letno poročilo svetovalnega organa za leto 2021.

priporočil za to področje (glej ***Prilogo VI***: 2021/1 in 2021/2), ki še vedno niso bila sprejeta.

75 Sodišče je leta 2012 priporočilo tudi naslednje[30]: *„Za dosego izvajanja Kodeksa ravnanja evropske statistike v celoti naj Komisija: […] (d) okrepi strokovno neodvisnost glavnega statistika Evropske unije, tako da ga imenuje za določen čas po pridobitvi ugodnega mnenja Evropskega svetovalnega organa za upravljanje statističnih podatkov in podpore Evropskega parlamenta in Sveta"*. Kljub podpori Evropskega parlamenta priporočilo Sodišča ni bilo izvedeno, saj je Komisija menila, da je obstoječi pravni okvir ustrezen in da so potrebni zaščitni ukrepi že vzpostavljeni.

Eurostatova ocena tega, kako so države članice izvajale ukrepe za izboljšave, predlagane v medsebojnih strokovnih pregledih, v veliki meri temelji na vzajemnem zaupanju med statističnimi organi

76 Usklajevalna vloga Eurostata vključuje uspešno spremljanje priporočil, danih državam članicam na podlagi medsebojnih strokovnih pregledov. Po drugem medsebojnem pregledu (2013–2015) je Eurostat za spremljanje tega, kako nacionalni statistični uradi izvajajo dogovorjene ukrepe za izboljšave (2016–2019), uporabljal letne vprašalnike. Načeloma je celotno spremljanje pretežno temeljilo na zaupanju, saj so bili ukrepi za izboljšave izvedeni v okviru pristojnosti nacionalnih statističnih uradov, ki so morali zagotoviti, da so ukrepi ustrezni, popolni in ustrezno dokumentirani. Eurostat se je šele za zadnji krog spremljanja, tj. leta 2019, potrudil, da bi preveril sporočeni napredek tako, da je državam članicam poslal zahteve za pojasnila.

77 Na ***sliki 10*** je prikazan napredek, ki so ga skozi čas dosegli nacionalni statistični uradi pri dokončanju ukrepov za izboljšave, ki izhajajo iz drugega medsebojnega strokovnega pregleda. Glede na najnovejše razpoložljivo poročilo o spremljanju je bilo 155 od 910 opredeljenih ukrepov (17 %) ob koncu leta 2019 še vedno nedokončanih (za podrobno razčlenitev glej ***Prilogo VII***).

[30] Posebno poročilo Sodišča 12/2012.

Slika 10 – Dokončanje ukrepov za izboljšave po letu 2016

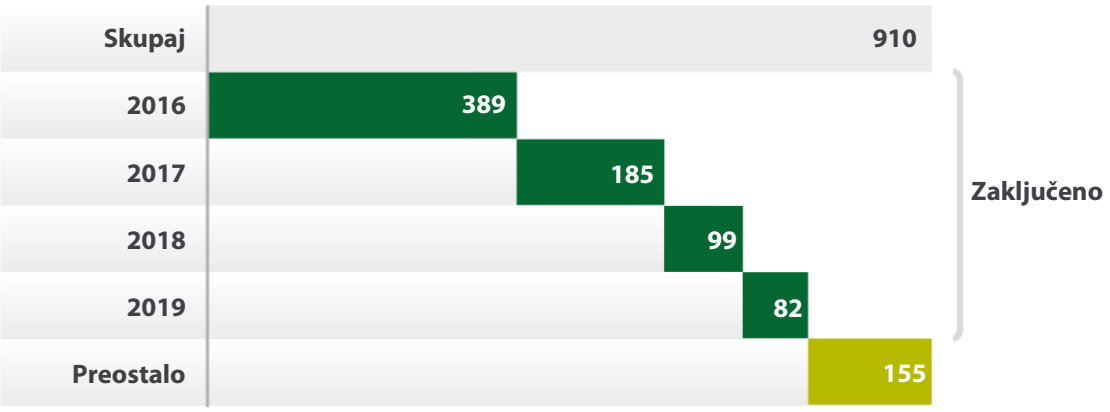

Opomba: Podatki za leto 2019 vključujejo 18 „zaključenih" ukrepov, ker ni bilo načrtovano nadaljnje delo. Od 173 nedokončanih ukrepov se jih je osem izvajalo v Združenem kraljestvu in o slednjih ni bilo na voljo nobene nadaljnje informacije.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Komisije

78 Sodišče je ugotovilo, da je bilo izvajanje ukrepov za izboljšave ovirano, če je bilo odvisno od organov zunaj nacionalnega statističnega urada ali kadar je primanjkovalo politične volje in/ali podpore. Tovrstni ukrepi so običajno vključevali zakonodajne spremembe (npr. o imenovanju in razrešitvi vodij nacionalnih statističnih uradov, dostopu do administrativnih podatkov, ustanovitvi nadzornih organov), nekateri pa so zadevali človeške ali finančne vire ali celo razvoj informacijske tehnologije.

79 V Italiji in na Finskem je zakonodajni postopek zastal, ukrepi pa več kot sedem let po drugem medsebojnem strokovnem pregledu še vedno niso dokončani. Na Hrvaškem in Cipru so bile potrebne zakonodajne spremembe izvedene s precejšnjo zamudo, ki je trajala približno pet let. Visoki predstavniki ključnih deležnikov (ministrstev, parlamenta) niso bili vključeni v postopek medsebojnega strokovnega pregleda dovolj zgodaj, da bi se olajšalo izvajanje ključnih ukrepov v zvezi z vprašanji institucionalne ureditve in upravljanja (strokovna neodvisnost).

80 Nacionalni statistični organi poleg strokovne neodvisnosti potrebujejo tudi ustrezne človeške, finančne in tehnične vire za izvajanje svojih statističnih programov (glej ***Prilogo III***). Sodišče je preučilo letna poročila svetovalnega organa, medsebojne strokovne preglede držav članic in informacije o virih ter petim državam v vzorcu in drugim deležnikom zastavilo vprašanja o njihovih stališčih o upravljanju v nacionalnih statističnih sistemih.

81 Ugotovilo je, da strokovna neodvisnost še zmeraj ni vedno zagotovljena, zlasti kar zadeva imenovanje in razrešitev vodij nacionalnih statističnih uradov. Ker so drugi nacionalni organi običajno del ministrstev, je njihova neodvisnost še bolj negotova. Opažanje Sodišča potrjuje ugotovitev Eurostata, da do decembra 2019 25 od 72 ukrepov za izboljšave (35 %) v zvezi s strokovno neodvisnostjo še vedno ni bilo dokončanih (glej ***Prilogo VII***).

82 Nekaj nacionalnih statističnih uradov je Sodišču zaupalo tudi svoje pomisleke v zvezi s svojo finančno odvisnostjo in navedlo, da so njihovi viri glede na vse večje povpraševanje po novih statističnih podatkih in potrebo po znatnih tehnoloških naložbah nezadostni. V zvezi s tem je Svet novembra 2021 priznal, da je treba Eurostatu in nacionalnim sistemom zagotoviti ustrezne človeške in finančne vire, da bodo lahko še naprej delali z novimi viri podatkov in digitalnimi tehnologijami[31].

Zasnova medsebojnih strokovnih pregledov se je sčasoma izboljšala, toda še vedno obstajajo pomembne pomanjkljivosti

83 Cilj medsebojnih strokovnih pregledov je oceniti, ali partnerji ESS upoštevajo načela kodeksa ravnanja, ki je temelj skupnega okvira za kakovost, vzpostavljenega za zagotavljanje kakovosti evropske statistike. Nasprotno pa se večina najnaprednejših neevropskih statističnih sistemov ocenjuje zgolj s samooceno. Poleg skladnosti je dodatni namen zagotoviti priporočila, ki bodo statističnim organom pomagala izboljšati in razviti njihove statistične sisteme. Na ***sliki 11*** so prikazane ključne faze medsebojnih strokovnih pregledov.

[31] Sklepi Sveta o statističnih podatkih EU, kot jih je odobril Svet (ECOFIN), 9. november 2021.

Slika 11 – Kratek prikaz medsebojnih strokovnih pregledov

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Eurostata

84 V ***tabeli 2*** je prikaz razvoja ključnih elementov zasnove medsebojnih strokovnih pregledov skozi čas. Prvi medsebojni strokovni pregled (2005–2007) je bil namenjen predvsem ozaveščanju o kodeksu ravnanja in je bil uvodni pregled za vse udeležence. Vendar je imel znatne slabosti[32]. Drugi krog (2013–2015) je bil izboljšan v smislu zasnove, vključeval je zunanje strokovnjake in dosegel večje mednarodno priznanje. V tretjem krogu (2021–2023) so bila izvedena tudi nekatera nadaljnja priporočila svetovalnega organa. Države članice v vzorcu Sodišča so bile na splošno zadovoljne s prispevkom Eurostata v postopku zasnove in so poudarile, da so bile v pripravo metodologije vključene že od začetka.

[32] Glej Posebno poročilo Sodišča 12/2012 – Ali sta Komisija in Eurostat izboljšala proces priprave zanesljive in verodostojne evropske statistike? ter Letno poročilo svetovalnega organa za leto 2011.

Tabela 2 – Ključni vidiki zasnove treh krogov medsebojnih strokovnih pregledov

	1. krog (2005–2007)	2. krog (2013–2015)	3. krog (2021–2023)
Pristop	Pristop medsebojnih strokovnih pregledov	Reviziji podoben pristop	Kombinacija obeh pristopov
Zajetost kodeksa ravnanja	Delna (6 načel)	Popolna (15 načel)*	Popolna (16 načel)*
Zajetost nacionalnih statističnih sistemov	Samo nacionalni statistični urad	Nacionalni statistični urad in do trije drugi nacionalni organi	Nacionalni statistični urad in 3–6 drugih nacionalnih organov
Medsebojni strokovni pregledi	Predstavniki drugih nacionalnih statističnih uradov	Predstavniki drugih nacionalnih statističnih uradov in zunanji strokovnjak	Predstavniki drugih nacionalnih statističnih uradov, zunanji strokovnjak in član Eurostata

* Opomba: Od leta 2017 je v kodeksu ravnanja 16 načel.

Vir: Evropsko računsko sodišče

85 Sodišče je na srečanjih z deležniki ugotovilo, da obstaja soglasje o tem, da je treba medsebojne strokovne preglede izvajati dovolj pogosto, da se omogoči stalno izboljševanje kakovosti v ESS. Povprečno obdobje med drugim in tretjim krogom bo sedem let in pol, za Slovaško pa skoraj 10 let. S tem časovnim zamikom ni mogoče ustrezno zajeti učinkov sprememb, kot so tehnološki napredek in novi viri podatkov, na katere mora biti ESS še naprej pozoren in se jim prilagajati.

86 Da bi bili medsebojni strokovni pregledi celoviti in pravični do vseh držav, morajo biti v njih ocenjene tudi ključne značilnosti vsakega nacionalnega statističnega sistema v celoti. Vendar je bilo z metodologijo iz leta 2020 določenih največ šest sodelujočih drugih nacionalnih organov na posamezno državo, kar je arbitrarni prag, v katerem ni upoštevana stopnja decentraliziranosti priprave evropske statistike znotraj države (glej ***Prilogo VIII***). Poleg tega je bila priporočena metodologija nejasna in subjektivna, v njej pa niso bila za vse države uporabljana primerljiva izbirna merila. Poleg tega sodelujoče druge nacionalne organe izberejo nacionalni statistični uradi in se ne izberejo na ravni EU, kot bi bilo za verodostojnost in doslednost postopka potrebno. Niti svetovalni organ niti strokovnjaki za medsebojni strokovni pregled niso imeli besede pri izbiri drugih nacionalnih organov.

87 Številni nacionalni statistični uradi so število drugih nacionalnih organov omejili na tri. To je še en arbitrarni prag, zaradi katerega obstaja tveganje izključitve ostalih nacionalnih organov, ki so ključni za evropsko statistiko. Neki nacionalni statistični urad je celo izrecno navedel, da se je odločil kot izhodišče izbrati samo tri druge nacionalne organe. S tem pristopom ni vključil drugega nacionalnega organa, pristojnega za podatke o vzrokih smrti, tj. organa, ki v dveh zaporednih letih ni predložil zahtevanih podatkov Eurostatu.

88 Svetovalni organ je bil ustanovljen za izboljšanje neodvisnosti, celovitosti in odgovornosti Eurostata in ESS[33], da bi se odzvali na slabosti v nacionalnih sistemih[34]. Vendar je vloga svetovalnega organa omejena na pripravo letnega poročila za Parlament in Svet, v katerega je vključena njegova neodvisna ocena izvajanja kodeksa ravnanja v evropskem statističnem sistemu kot celoti, s poudarkom na Eurostatu in ne na nacionalnih statističnih sistemih. Sodišče je leta 2012 priporočilo, naj se razvije nadzorna funkcija z razširitvijo pristojnosti svetovalnega organa[35]. Čeprav je bilo priporočilo sprejeto, ni bilo uspešno izvedeno.

89 Trenutno pomeni samoreguliranost medsebojnih strokovnih pregledov ESS to, da se o njihovi zasnovi (čas, področje uporabe, pristop, izbirni postopek za druge nacionalne organe ter sestava in izbira strokovnih skupin) doseže soglasje na podlagi posvetovanja med partnerji, ki zastopajo niz nacionalnih, ne pa širših perspektiv EU. Čeprav je svetovalni organ neodvisen od nacionalnih interesov, ne odloča o ključnih vidikih zasnove.

---

[33] Ustanovljen s Sklepom št. 235/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

[34] COM(2005) 217 končno in *W. Radermacher (2011), European Statistics: People Count*.

[35] Posebno poročilo Sodišča 12/2012 – Ali sta Komisija in Eurostat izboljšala proces priprave zanesljive in verodostojne evropske statistike?

Zaključki in priporočila

90 Splošni zaključek Sodišča je, da Komisija zagotavlja evropsko statistiko, ki je v splošnem dovolj kakovostna za oblikovalce politik, podjetja in državljane. Vendar je nekatere pomanjkljivosti še treba odpraviti.

91 Strateški načrti Eurostata odražajo predvsem institucionalne prednostne naloge, določene v zaporednih evropskih statističnih programih. Vendar z njimi ni mogoče meriti napredka pri doseganju ciljev (glej odstavke ***22***–***23***).

92 Evropski svetovalni odbor za statistiko, glavni predstavniški organ za uporabnike, v sedanji sestavi dejansko ne zastopa vseh uporabnikov, na primer mednarodnih organizacij ter skupnih stališč akademske in raziskovalne skupnosti. Poleg tega Evropski svetovalni odbor za statistiko ni dosegel bistvenega napredka v odnosih z nacionalnimi sveti uporabnikov. Potrebe uporabnikov niso v celoti izpolnjene, saj so na revidiranih področjih podatkovne vrzeli. V evropskem statističnem programu niso bili vedno prednostno obravnavani ukrepi za odpravo teh vrzeli, da bi se izboljšala ustreznost evropske statistike, Eurostat pa opredelitve MSP ne uporablja pravilno (glej odstavke ***24***–***29***).

Priporočilo 1 – Bolje izpolnjevati potrebe uporabnikov

Da bi Komisija bolje izpolnila potrebe uporabnikov, naj z uravnoteženim in dejanskim zastopanjem vseh uporabnikov v Evropskem svetovalnem odboru za statistiko pripomore, da ta postane bolj vključujoč, pri tem pa naj mu pomagajo strokovnjaki s specifičnih področjih.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2023.

93 Priprava evropske statistike je kljub povečanemu financiranju prek evropskega statističnega programa še vedno delno odvisna od financiranja drugih služb Komisije. Zagotovljena sredstva v veliki meri pokrivajo institucionalne potrebe. Čeprav se z nekaj nepovratnimi sredstvi EU financirajo inovativni projekti, se s precejšnjimi sredstvi dejansko financirajo obvezne statistične dejavnosti, zato je dodana vrednost, ki bi jo evropski statistični program lahko doprinesel olajševanju inovativnih projektov, omejena. Posamezna nepovratna sredstva so bila sicer ocenjena, vendar v splošnem ni bilo utemeljitve kvalitativne ocene rezultatov, zaradi česar bi lahko bil obseg spremljanja izvajanja omejen, trajnostnost rezultatov pa manjša (glej odstavke ***30***–***34***).

Priporočilo 2 – Prizadevati si za povečanje finančne neodvisnosti evropskega statističnega programa in dati prednost inovativnim projektom

Komisija naj:

(a) oceni izvedljivost zmanjšanja odvisnosti naslednjega evropskega statističnega programa od več virov financiranja in

(b) da prednost inovativnim projektom z jasno dodano vrednostjo EU.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2024.

94 Eurostat ima vzpostavljen ustrezen sistem upravljanja kakovosti. Njegova podpora državam članicam je pretežno ustrezna. Vendar ni notranjih smernic, ki bi določale okvir za zagotavljanje podpore, in dolgo lahko traja, da se rešijo zapleteni metodološki problemi, kar vpliva na več razsežnosti kakovosti podatkov, vključno s primerljivostjo (glej odstavke ***35***–***39***).

95 Sodišče je ugotovilo, da poročila držav članic o kakovosti niso vedno skladna s smernicami ter niso usklajena med statističnimi procesi in znotraj njih. Raven podrobnosti se med državami članicami razlikuje, zaradi česar je težko razumeti in pravilno oceniti kakovost podatkov. Poročanje o kakovosti se med statističnimi dejavnostmi razlikuje po pogostosti in ni obvezno za vse statistične dejavnosti. Posledica teh slabosti so nepopolne informacije za uporabnike (glej odstavke ***40***–***43***).

96 Eurostat ni bil pooblaščen za opravljanje preverjanja na kraju samem na treh področjih, ki jih je revidiralo Sodišče. Potrjuje podatke, ki jih predložijo države članice, vendar ne dokumentira vedno ustrezno rezultatov svojih ocen. Ne izvaja poglobljenih ocen vseh razsežnosti kakovosti, kot sta primerljivost in skladnost. (glej odstavka ***44*** in ***52***).

97 Pravočasnost je zaskrbljujoča zlasti v zvezi s statistiko o zdravstvu in podjetjih, saj se lahko nekateri nabori podatkov predložijo od 14 do 24 mesecev po referenčnem letu. Zaradi pomanjkanja podatkov o vzrokih smrti v realnem času se stopnje umrljivosti zaradi COVID-19 ocenjujejo na druge načine. Zaradi zamud pri zagotavljanju podatkov je celoten postopek neuspešen, kar zadeva uporabnike. Eurostat ima smernice za ocenjevanje skladnosti s predpisi, vendar v njih ni določena časovnica. ESS nima prilagodljivosti za hiter odziv. V nekem primeru vrzeli v podatkih o vzrokih smrti na nacionalni ravni Eurostat ni pripravil ocen, zato zbirni podatki EU niso na voljo (glej odstavke ***53***–***56***).

98 Kadar je to potrebno zaradi zakonodaje, Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročila o kakovosti statistik. Vendar ta ne prikazujejo jasne slike obstoječih slabosti in ne vsebujejo podrobnih kazalnikov spremljanja, s katerimi bi lahko dokazali napredek v zvezi s predpisi. V skladu z nekaterimi ključnimi sektorskimi predpisi, na primer na področju zdravja, takih poročil ni treba predložiti (glej odstavka ***57*** in ***58***).

Priporočilo 3 – Izboljšati poročila držav članic o kakovosti in oceno kakovosti evropske statistike

Komisija naj:

(a) zagotovi, da bodo poročila o kakovosti, ki jih prejme od držav članic, temeljila na skupnih standardih ter vsebovala popolne in primerljive informacije; in

(b) izvede temeljitejše in bolje dokumentirane ocene na področju statistike dela, podjetij in zdravja, da se izboljšajo natančnost, pravočasnost, točnost, primerljivost in skladnost podatkov.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2024.

99 Čeprav je Eurostat pripravil koledar objav za izkazovanje statistike, časovni razpored ne vsebuje nekaterih podrobnosti. Poleg tega Eurostat še nima splošne politike revizij in podatkov o raziskavi delovne sile in podatkov o zdravstvu, povezanih z odhodki, ki so jih pripravile vse države članice, ne objavlja na isti datum (glej odstavke ***59***–***63***).

100 Eurostat nekaterim službam Komisije in medijskim kanalom zagotavlja dostop do podatkov pred objavo, kar bi lahko ustvarilo priložnosti za gospodarske koristi in uhajanje podatkov. Določbe o dostopu pred objavo na spletišču Eurostata niso v celoti opisane in seznam vseh uporabnikov s privilegiranim dostopom ni javno objavljen (glej odstavke ***64***–***69***).

Priporočilo 4 – Ponovno preučiti sedanjo prakso dostopa do statistike pred objavo

Komisija naj:

(a) skrbno oceni nujnost in dodano vrednost odobritve dostopa pred objavo in,

(b) če se ta ohrani, objavi celovite informacije o dostopu pred objavo in okrepi svoje zaščitne ukrepe zoper morebitno uhajanje podatkov.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2023.

101 Komisija je dosegla dober napredek pri večini priporočil iz medsebojnega strokovnega pregleda, na primer pri tistih, ki se nanašajo na zakonodajno strukturo ter komunikacijo in uporabnike. Vendar ni sprejela nekaterih ključnih priporočil o neodvisnosti in nepristranskosti (glej odstavke ***70***–***75***).

102 Eurostatova ocena glede izvajanja ukrepov za izboljšavo medsebojnih strokovnih pregledov v državah članicah v veliki meri temelji na vzajemnem zaupanju med statističnimi organi. Izvajanje nekaterih ukrepov za izboljšave je bilo ovirano, saj je bilo odvisno od organov zunaj nacionalnega statističnega urada in primanjkovalo je politične podpore. Ključni ukrepi za izboljšave, kot je sprememba nacionalne zakonodaje na področju statistike, so bili izvedeni le delno. Poleg tega strokovna neodvisnost še vedno ni značilna za vse države članice, zlasti na ravni drugih nacionalnih organov (glej odstavke ***76***–***82***).

103 Zasnova orodja za medsebojni strokovni pregled, ki se uporablja za oceno skladnosti Eurostata in ESS s kodeksom ravnanja, se je od njegove prve uporabe izboljšala. Vendar medsebojni strokovni pregledi niso dovolj pogosti, da bi omogočali stalno izboljševanje kakovosti, in nacionalnih statističnih sistemov ne zajamejo vedno celovito. Čeprav je svetovalni organ neodvisen od nacionalnih interesov, ima omejeno vlogo pri zasnovi medsebojnih strokovnih pregledov (glej odstavke ***83***–***89***).

Priporočilo 5 – Oceniti izvedljivost okrepitve mandata Evropskega svetovalnega organa za upravljanje statističnih podatkov

Komisija naj oceni izvedljivost in ustreznost okrepitve sedanjega mandata svetovalnega organa tako, da bo ta vključeval odločanje o vseh ključnih elementih zasnove medsebojnega strokovnega pregleda.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2023.

To poročilo je sprejel senat IV, ki ga vodi Mihails Kozlovs, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourgu na zasedanju 26. oktobra 2022.

Za Računsko sodišče

Tony Murphy
predsednik

Priloge

Priloga I – Uradna statistika med krizo zaradi COVID-19

COVID-19 je bil za statistične sisteme velik izziv, saj so bili zaradi njega organi, pristojni za statistične operacije, pod precejšnjim pritiskom. Največji izziv je bil zagotoviti pravočasno pripravo statistik o javnem zdravju in zagotoviti ustrezne informacije o realnem sektorju gospodarstva, zlasti o gospodinjstvih ter MSP.

Med pandemijo se je sprva prekinil dotok podatkov iz podjetij in gospodinjstev, kar je povzročilo težave pri uradni statistiki. Tradicionalne metode zbiranja podatkov z osebnim stikom niso bile več izvedljive, izvedba nekaterih raziskav je postala nemogoča in treba jih je bilo odložiti. COVID-19 je pomenil tudi izziv za obstoječe standarde v smislu njihove razlage in primernosti. Zato se je morala uradna statistika hitro prilagoditi spreminjajočim se razmeram. Pogoste so postale alternativne metode zbiranja podatkov, kot so telefonski klici, internetne aplikacije ali velepodatki. Vendar lahko tak prehod vpliva na kakovost in primerljivost podatkov. Na začetku so oblikovalci politik in mediji uspeli zadovoljiti povpraševanje po svetovnih epidemioloških podatkih skoraj v realnem času s pomočjo preglednic, kot so tiste, ki jih je razvila Univerza Johns Hopkins, ki so bile pripravljene neodvisno od uradnega statističnega sistema. Pozneje sta SZO in Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) oblikovala lastne preglednice, s čimer sta premostila vrzel, vendar je bila primerljivost problematična.

Po mnenju svetovalnega organa je bil odziv ESS na krizo zaradi COVID-19 pozitiven. Čeprav je pandemija močno prizadela več faz priprave statističnih podatkov, je državam ESS in Eurostatu uspelo še naprej brez prekinitve pripravljati ključne kazalnike. Da bi se zagotovili stalna kakovost in primerljivost statistike v spremenjenem okolju, je Eurostat objavil več kot 30 smernic, v katerih so obravnavana tako splošna kot sektorska metodološka vprašanja. Eurostat je na svojem spletišču ustvaril tudi poseben razdelek, v katerem je uporabnikom zagotovil najnovejše informacije. Pripravil je seznam naborov podatkov v zvezi s COVID-19 in uvedel statistično preglednico evropskega okrevanja, ki ima trenutno 27 za okrevanje pomembnih kazalnikov, povezanih z zdravstvenimi, socialnimi, gospodarskimi, poslovnimi in okoljskimi temami. Eurostat je uvedel več novih kazalnikov, povezanih s krizo (npr. število smrti na teden in mesečna presežna umrljivost), da bi bolje ocenil učinke pandemije. Novembra 2020 so se vodje nacionalnih statističnih uradov in Eurostat dogovorili o usklajenem odzivu na prihodnje krize z vplivom na ESS v tako imenovanem wiesbadenskem memorandumu, ki bi lahko olajšal skupni pristop k prihodnjim krizam.

Priloga II – Izbrane statistične dejavnosti

Tematsko področje: delo	
Statistična dejavnost: raziskava delovne sile	
Opis	Status aktivnosti je temeljni koncept statistike trga dela. Raziskava EU o delovni sili je največja evropska vzorčna raziskava gospodinjstev, s katero se pridobijo četrtletni in letni rezultati v zvezi z udeležbo oseb, starih 15 let in več, na trgu dela in osebami, ki niso vključene na trg dela. Vanjo so zajeti rezidenti, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih. Posamezniki so razvrščeni v tri kategorije, in sicer: zaposleni, brezposelni ali tisti, ki niso vključeni na trg dela (prej imenovani ekonomsko neaktivni). Na voljo so dodatne razčlenitve, na primer po spolu in starosti. Raziskavo EU o delovni sili izvajajo nacionalni statistični uradi, podatke pa centralno obdela Eurostat. Nacionalni statistični uradi so odgovorni za oblikovanje nacionalnih vprašalnikov, pripravo vzorca, izvedbo razgovorov in pošiljanje rezultatov Eurostatu v skladu s skupno shemo označevanja. Opredelitve pojmov, ki se uporabljajo v raziskavi, sledijo tistim iz resolucije 13. mednarodne konference statistikov dela, ki jo je leta 1982 sklicala Mednarodna organizacija dela (imenovane smernice MOD).
Odgovornost za ocenjevanje kakovosti podatkov	Države članice na nacionalni ravni; Eurostat za podatke, ki jih pošljejo vse države članice.
Pravni okvir	Raziskava EU o delovni sili od leta 1973 temelji na evropski zakonodaji. Glavna uredba do leta 2020: — Uredba (ES) št. 577/98. Glavni predpisi, ki veljajo od zbiranja podatkov leta 2021: — Uredba (EU) 2019/1700 (okvirna uredba), Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/256, Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/257, Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2181 in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2240.
— **Pogostost**	Četrtletno, letno
— **Datum predložitve**	Za četrtletne podatke: v 12 tednih po koncu referenčnega obdobja. Od leta 2021 do leta 2023, v desetih tednih po koncu referenčnega obdobja. Letni podatki so izpeljani iz štirih četrtletij. Podatki, ki ustrezajo parametru raziskave „plača za glavno delo”, se Eurostatu lahko pošljejo v roku enaindvajsetih mesecev od konca obdobja opazovanja, če se za predložitev teh informacij uporabljajo administrativni podatki.
— **Datum objave**	V pravnem okviru ni navedbe.

Tematsko področje: statistika podjetij	
Statistična dejavnost: strukturna statistika podjetij	
Opis	Strukturna statistika podjetij opisuje strukturo, izvajanje in smotrnost gospodarskih dejavnosti do najpodrobnejše ravni dejavnosti (več sto gospodarskih sektorjev). Strukturna statistika podjetij so v širšem smislu združeni nabori podatkov, ki so bili razviti, pripravljeni in izkazani v podporo postopku odločanja o politikah, povezanih s poslovnim sektorjem v EU, ter za spremljanje učinka teh politik in zagotavljanje teh informacij javnosti, podjetjem in stroki.
Odgovornost za ocenjevanje kakovosti podatkov	Države članice na nacionalni ravni; Eurostat za podatke, ki jih pošljejo vse države članice.
Pravni okvir	Strukturno statistiko podjetij države članice EU predložijo vsako leto od leta 1995 na podlagi pravne obveznosti.
— **Pogostost**	Letno
— **Datum predložitve**	Podatke je treba poslati najpozneje 18 mesecev po referenčnem letu. Manjše število ocenjenih predhodnih rezultatov je treba predložiti najpozneje 10 mesecev po referenčnem letu.
— **Datum objave**	V pravnem okviru ni navedbe.

Tematsko področje: zdravje	
Statistična dejavnost: odhodki za zdravstvo	
Opis	Odhodki za zdravstveno varstvo količinsko opredeljujejo gospodarske vire, namenjene funkcijam zdravstvenega varstva, razen kapitalskih naložb. Odhodki za zdravstveno varstvo se nanašajo predvsem na zdravstvene proizvode in storitve, ki jih porabijo rezidenčne enote, ne glede na to, kje pride do te potrošnje (lahko je v tujini) ali kdo jo plača. Izvoz zdravstvenih proizvodov in storitev (v nerezidenčne enote) je kot tak izključen, uvoz zdravstvenih proizvodov in storitev za končno uporabo pa je vključen. Podatki o zdravstvenem varstvu, povezani z odhodki, zagotavljajo informacije o odhodkih na funkcijsko opredeljenih področjih zdravstva, ki se razlikujejo po kategorijah izvajalcev (npr. bolnišnice in splošni zdravniki), funkcijskih kategorijah (npr. storitve zdravljenja, rehabilitacijska oskrba, klinični laboratorij, prevoz bolnikov in zdravila na recept) in shemi financiranja (npr. socialna varnost, zasebne zavarovalnice in gospodinjstva). Za zbiranje podatkov o odhodkih za zdravstvo se uporabljata sistem zdravstvenih računov in z njim povezana mednarodna klasifikacija zdravstvenih računov. S sistemom zdravstvenih računov je določen integriran sistem celovitih in mednarodno primerljivih računov, zagotavlja pa tudi enoten okvir osnovnih računovodskih pravil in sklop standardnih tabel za sporočanje podatkov o zdravstvu, povezanih z odhodki. Priročnik za sistem zdravstvenih računov iz leta 2011 je statistični referenčni priročnik, ki vsebuje celovit opis denarnih tokov na področju zdravstvenega varstva.
Odgovornost za ocenjevanje kakovosti podatkov	Države članice na nacionalni ravni; Eurostat, OECD in SZO, ki vsak ocenjuje različne skupine držav članic.
Pravni okvir	Uredba Komisije (EU) 2015/359 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008.
— **Pogostost**	Letno; referenčno obdobje je koledarsko leto.
— **Datum predložitve**	Podatke in referenčne metapodatke za referenčno leto N je treba poslati v 16 mesecih po koncu referenčnega leta.
— **Datum objave**	V pravnem okviru ni navedbe.

Tematsko področje: zdravje	
Statistična dejavnost: podatki o zdravstvu, ki niso povezani z odhodki	
Opis	Skupno zbiranje podatkov OECD/Eurostata/SZO o podatkih o zdravstvenem varstvu, ki niso povezani z odhodki, dopolnjuje obstoječe skupno zbiranje podatkov o odhodkih za zdravstvo. Zato so bolnišnice in viri opredeljeni v okviru sistema zdravstvenih računov. Vključeni viri za zdravstveno varstvo so zaposlovanje v zdravstvenem varstvu, fizični viri in zdravstvene dejavnosti.
Odgovornost za ocenjevanje kakovosti podatkov	Države članice na nacionalni ravni; Eurostat, OECD in SZO, ki vsak ocenjuje različne skupine držav članic.
Pravni okvir	Komisija namerava leta 2023 sprejeti pravno podlago za zbiranje podatkov, do nadaljnjega pa se podatki zbirajo prostovoljno.
— **Pogostost**	Letno
— **Datum predložitve**	Poročilo se predloži v devetih mesecih po koncu referenčnega leta.
— **Datum objave**	V pravnem okviru ni navedbe.

Tematsko področje: zdravje	
Statistična dejavnost: vzroki smrti	
Opis	Podatki o vzrokih smrti zagotavljajo informacije o vzorcih umrljivosti in so pomemben element informacij o javnem zdravju. Evropski statistični podatki o vzrokih smrti se nanašajo na vsak registriran primer smrti in mrtvorojencev v vsaki državi članici posebej, pri čemer se razlikuje med rezidenti in nerezidenti. Podatki o vzrokih smrti se nanašajo na osnovni vzrok, ki je v skladu z opredelitvijo SZO bolezen ali poškodba, ki je sprožila niz bolezenskih stanj, ki so neposredno privedla do smrti, ali okoliščine nezgode ali nasilja, ki so povzročile poškodbo, zaradi katere je oseba umrla. Podatki o vzrokih smrti so razvrščeni po 86 vzrokih na evropskem ožjem seznamu vzrokov smrti, ki temelji na Mednarodni klasifikaciji bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB). Podatki o vzrokih smrti so pridobljeni iz mrliških listov. Informacije v zdravniških potrdilih, v katerih je naveden vzrok smrti, so evidentirane v klasifikaciji MKB.
Odgovornost za ocenjevanje kakovosti podatkov	Države članice na nacionalni ravni; Eurostat za podatke, ki jih pošljejo vse države članice.
Pravni okvir	Uredba Komisije (EU) 328/2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008.
— **Pogostost**	Letno
— **Datum predložitve**	Za vsako leto je treba podatke predložiti v 24 mesecih po koncu referenčnega leta (do 31. decembra); prostovoljne podatke je treba predložiti v T + 18 mesecih (do 30. junija).
— **Datum objave**	V pravnem okviru ni navedbe.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov, ki so na voljo na spletišču Eurostata

Priloga III – Primeri mednarodnih statističnih smernic, priporočil in najboljših praks

Tema in vir	Opis
Statistični urad	
Evropski svet (2010)	Statistični uradi morajo biti pri zagotavljanju podatkov popolnoma neodvisni.
Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UNE/CE) (2016)	Nacionalni statistični urad je strokovno neodvisen organ, organiziran pod vodstvom predsednika vlade/predsednika države, ali samostojen državni organ, katerega organ upravljanja je državni statistični svet.
Viri	
OZN (2015)	Vodja statistične agencije je odgovoren za upravljanje proračuna in ima pravico, da javno komentira proračun, dodeljen statistični agenciji.
OECD (2015)	Nacionalni statistični organi morajo imeti zadostna sredstva za pripravo in izkazovanje statistike, podporo usposabljanju osebja, razvoj računalniških virov in uvajanje inovacij. Viri morajo biti dovolj obsežni in kakovostni za zadovoljitev statističnih potreb.
UNE/CE (2018)	Proračun nacionalnega statističnega organa mora kriti celotno pripravo statistike in stroške zaposlenih, pa tudi potrebna sredstva za naložbe v infrastrukturo, nove tehnologije in nove statistične metodologije itd.
OECD (2015)	Pripravljavcem uradne statistike se zagotovijo ustrezni človeški, finančni in tehnični viri, potrebni za izvajanje statističnih programov.
OECD (2020)	Nacionalni statistični uradi potrebujejo določeno raven funkcionalne in proračunske avtonomije ter morajo biti pravna oseba, da lahko upravljajo in razporejajo svoje človeške, finančne in tehnične vire v okviru splošnih omejitev, ki jih predpiše vlada ali parlament, katerima naj bi bili nacionalni statistiki odgovorni (npr. s poročilom o statističnih dejavnostih in izvrševanju proračuna), da lahko pridobijo pravice ali pogodbene obveznosti s tretjimi osebami v okviru svoje neodvisne odgovornosti, da lahko ugotavljajo potrebe po človeških in tehničnih virih ali načrtujejo in prednostno razvrščajo dejavnosti in statistične dejavnosti v skladu z letnimi in večletnimi načrti.
Vodja statističnega urada	
UNE/CE(2016)	Nacionalni statistični urad vodi vodja statističnega urada, ki ga imenuje predsednik vlade/predsednik države na predlog vlade za določeno obdobje [X] let na podlagi javno objavljenega prostega delovnega mesta in javnega natečaja, ki temelji le na ustrezni strokovni usposobljenosti. Mandat se lahko enkrat podaljša.
	Vodja statističnega urada ne sme biti udeležen v rednih programih mobilnosti v javni upravi, če se tak sistem na tej ravni sicer lahko uporablja.
	Vodja statističnega urada mora biti imenovan za mandat, določen v zakonodaji o statistiki; zaradi s tem povezane poklicne neodvisnosti mora biti mandat različen od mandata vlade. V zakonodaji je omogočeno enkratno podaljšanje mandata in njegovo nadaljnje podaljšanje je mogoče izključno na podlagi nove javne objave delovnega mesta in javnega natečaja.
OECD (2020)	Različno trajanje mandata državnega statistika in političnih organov bi lahko okrepilo strokovno neodvisnost pripravljavcev uradne statistike.

Tema in vir	Opis
UNE/CE(2016)	Mandat vodje statističnega urada se ne more predčasno končati zaradi razlogov, ki ogrožajo statistična načela. Mandat se lahko konča samo iz naslednjih razlogov: (a) lastni odstop vodje statističnega urada; (b) prekinitev državljanstva; (c) sodna odločba, s katero je vodja statističnega urada razglašen za nesposobnega ali za osebo z omejeno sposobnostjo za delo; (d) zakonita obsodba sodišča za naklepno kaznivo dejanje ali zaporna kazen v skladu z zakonito obsodbo sodišča; (e) smrt vodje statističnega urada, pri čemer se šteje, da so dolžnosti prenehale.
OECD (2020)	Postopki za razrešitev državnega statistika, vključno s seznamom pogojev, pod katerimi je lahko razrešen, morajo biti jasno določeni v zakonu o statistiki, da se zagotovi njegova neodvisnost od sprememb v vladi.
Ocena kakovosti	
UNE/CE(2016)	Ocene institucionalnega okolja, postopkov in rezultatov nacionalnega statističnega sistema lahko izvajajo notranji in zunanji strokovnjaki. Te ocene se lahko osredotočijo zlasti na načela uradne statistike ter uporabo mednarodnih statističnih standardov in priporočil. Ocene se lahko izvedejo na podlagi pobude pripravljavca uradne statistike, statističnega sveta ali mednarodne organizacije. Pri takih ocenah se lahko uporabijo nacionalni strokovnjaki (npr. iz znanstvene skupnosti) ali mednarodni strokovnjaki. Rezultati teh ocen se objavijo. Poleg tega je vodja statističnega urada odgovoren za redno ocenjevanje, ali drugi proizvajalci uradne statistike delujejo v skladu z načeli uradne statistike.
	Za zagotovitev kakovosti statistike imajo pripravljavci uradne statistike obveznost in pravico uporabe statističnih metod, kot so urejanje posameznih podatkov, povezovanje zapisov ali druge oblike povezovanja podatkov iz različnih virov in uporaba tehnik ocenjevanja. To vključuje pravilno obravnavo neodgovorov, tako za vzorčne kot za izčrpnejše raziskave. Nacionalni statistični urad mora razvijati svoje metodološko znanje, spremljati mednarodni razvoj in to znanje deliti z drugimi pripravljavci uradne statistike.
Izkazovanje	
OZN (2015)	O spremembah metod ali klasifikacij in revizijah na splošno je potrebno vnaprejšnje obvestilo. Politika revizij za tiste izložke, ki so predmet načrtovanih in nenačrtovanih revizij, se mora objaviti, napake, odkrite v objavljenih statističnih podatkih, pa čim prej popraviti in objaviti. Vzpostavljeni morajo biti notranji postopki za poročanje o napakah in njihovo popravljanje.
UNE/CE(2016)	Revizije morajo biti rezultat načrtovanega procesa, v katerem se zbirajo podatki ali se spremenijo koncepti, opredelitve in klasifikacije, ki se uporabljajo v uradni statistiki, na primer zaradi sprememb mednarodnih standardov. Pripravljavci uradne statistike morajo uporabnike pravočasno obvestiti o načrtovanih spremembah in učinku na primerljivost skozi čas, kot so prekinitve časovnih vrst. V času večjih revizij statistike je treba časovne vrste pred spremembo ponovno sestaviti z uporabo novih konceptov, opredelitev in klasifikacij, da se zagotovi dovolj dolga usklajena časovna vrsta pred spremembo in po njej.
OECD (2015)	Enakopraven dostop do uradne statistike mora biti po zakonu zagotovljen vsem uporabnikom. Če ima javni ali zasebni organ dostop do uradnih statističnih podatkov pred njihovo javno objavo, je treba to dejstvo in poznejše ureditve objaviti in nadzorovati. V primeru, da pride do uhajanja informacij v javnost, se morajo ureditve v zvezi z dostopom pred objavo pregledati, da se zagotovi nepristranskost.
UNE/CE(2016)	Stroga politika popolnoma enakopravnega in hkratnega dostopa do uradne statistike za vse uporabnike, brez možnosti dostopa pred objavo. Kadar obstaja praksa dostopa pred objavo, jo je treba pregledati, da se opusti ali zmanjša.

Tema in vir	Opis
OECD (2020)	Dva kazalnika štejeta kot pomembna za merjenje transparentnosti ter dojemanja nepristranskosti in neodvisnosti pripravljavcev uradne statistike: prvič, standardni čas objave in vnaprejšnji časovni razporedi objav z obvestilom 12 mesecev vnaprej o natančnih datumih objave (v priporočilu je bil kot dobra praksa opredeljen tekoči koledar objav za 12 mesecev vnaprej, pri katerem se datumi objave dajo postopoma na voljo). Drugič, vzpostavljeni morajo biti postopki za zagotovitev enakopravnega dostopa vseh uporabnikov do statističnih objav ob istem času.
UNE/CE(2016)	Vsi pripravljavci uradne statistike morajo določiti javni, vnaprej objavljen časovni načrt objav z načrtovanimi datumi in urami za objavo uradne statistike. Tako so vsi uporabniki obveščeni o tem, kdaj se objavi uradna statistika, in zagotovi se, da se statistika izkazuje ne glede na odziv vlade ali političnih akterjev.
	Vsem objavam uradne statistike morajo biti priloženi zadostni posodobljeni metapodatki in pojasnjevalne opombe, ki jih pripravi pristojni pripravljavec, da se uporabnikom omogoči razumevanje statistike. Z metapodatki se lahko zagotovijo informacije o lastnostih podatkov, kot so dolžina in doslednost časovnih vrst, povprečne pričakovane revizije itd. Strokovni uporabniki bodo potrebovali podrobnejše metapodatke za oceno uporabljenih statističnih metod in kakovosti statistike.
UNE/CE(2016)	Glavna zahteva v zvezi z izkazovanjem je, da se mora uradna statistika izkazovati pravočasno in točno ob popolnem upoštevanju načel uradne statistike in posebnih členov v zvezi z izkazovanjem. Varstvo zaupnosti in enakopraven dostop do uradne statistike morata biti ključni načeli pri izkazovanju. Načelo enakopravnega in hkratnega dostopa do statistike za vse uporabnike, vključno z vladnimi uporabniki, mora biti osrednjega pomena za etiko uradne statistike. Z izkazovanjem prek spleta se lahko to načelo danes zelo strogo izvaja, in sicer z določitvijo točnega časa objave, ko postane nova statistika razpoložljiva. V splošni zakonodaji mora biti določen enakopraven in hkraten dostop do uradne statistike za vse uporabnike, brez možnosti dostopa pred objavo. Enakopraven dostop je tudi pomemben kazalnik strokovne neodvisnosti pripravljavcev uradne statistike. Kadar obstaja praksa dostopa pred objavo, jo je treba pregledati, da se jo opusti ali zmanjša. Če se država odloči, da bo odstopala od načela enakopravnega in hkratnega dostopa, je treba v zakon o statistiki dodati člen, ki bo urejal dostop do podatkov pred objavo za izbrane organe in izbrane statistične podatke. Vsak uporabnik, ki mu je odobren dostop pred objavo, mora podpisati izjavo o začasni prepovedi objave. Javnost mora biti obveščena o tem, kateri organi imajo pred objavo dostop do katerih podatkov in kdaj.
Medsebojni strokovni pregledi	
INTOSAI (2019)	Pregledana vrhovna revizijska institucija lahko od prvotne skupine za medsebojni strokovni pregled zahteva tudi, da preveri, koliko so bila po dogovorjenem času (npr. enem, dveh ali treh letih) upoštevana priporočila, ta čas pa je odvisen od pomena in pomembnosti priporočila. Po preverjanju lahko skupina pripravi dodatno poročilo o stopnji izvajanja priporočil ter o morebitnih posodobitvah prvotnih priporočil. Zlasti v primerih, ko so bili objavljeni prvi rezultati medsebojnih strokovnih pregledov, je dobra praksa, da se zaradi preglednosti in odgovornosti objavijo tudi rezultati nadaljnjih medsebojnih strokovnih pregledov.

Opomba: Seznam ni izčrpen.

Priloga IV – Seznam projektov, izbranih za revizijo

	Opis projekta	Država	Leto	Upravičenec	Ponudnik sredstev	Odobreni znesek nepovratnih sredstev (v EUR)
1	Priložnostni modul raziskave delovne sile iz leta 2016 o mladih na trgu dela	Finska	2015	Finski statistični urad	GD EMPL	63 813
2	Izboljšanje kakovosti raziskave delovne sile*	Hrvaška	2016	Hrvaški urad za statistiko	Evropski statistični program 2013–2020	28 424
3	Priložnostni modul raziskave delovne sile iz leta 2017 o samozaposlitvi	Ciper	2016	Ciprski statistični urad	GD EMPL	25 773
4	Izboljšanje kakovosti raziskave delovne sile*	Italija	2016	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT)	Evropski statistični program 2013–2020	29 000
5	Priložnostni modul raziskave delovne sile iz leta 2017 o samozaposlitvi	Italija	2016	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT)	GD EMPL	140 000
6	Izboljšanje kakovosti za raziskavo delovne sile*	Finska	2017	Finski statistični urad	Evropski statistični program 2013–2020	177 474
7	Priprava, zbiranje in prenos statističnih podatkov o uporabi IKT in e-trgovanju v podjetjih ter uporabi IKT v gospodinjstvih – leto 2014*	Ciper	2013	Ciprski statistični urad	Evropski statistični program 2013–2020	98 834
8	Povezovanje mikropodatkov strukturne statistike podjetij in druge statistike podjetij	Finska	2015	Statistika Finske, Danske, Norveške, Švedske, Nizozemske in Latvije, večdržavni projekt	Evropski statistični program 2013–2020	185 467
9	Povezovanje mikropodatkov strukturne statistike podjetij in druge statistike podjetij	Italija	2015	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT)	Evropski statistični program 2013–2020	33 909
10	Razvoj strukturne statistike podjetij*	Litva	2018	Statistikos Departamentas Prie Liet	Evropski statistični program 2013–2020	16 340
11	Zdravstveni računi (sistem zdravstvenih računov 2011)*	Finska	2014	Inštitut za zdravje in socialno varstvo (THL) na Finskem	GD SANTE	52 748

Opis projekta		Država	Leto	Upravičenec	Ponudnik sredstev	Odobreni znesek nepovratnih sredstev (v EUR)
12	Statistika obolevnosti	Hrvaška	2019	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	GD SANTE	52 748
13	Izračun podatkov o obolevnosti na podlagi diagnoze – Litva	Litva	2019	Higienos Institutas	GD SANTE	13 302

Opomba: Projekti z oznako (*) se nanašajo na obvezne statistične dejavnosti.

Priloga V – Iskanje alternativ za bolj ažurne podatke o smrtih zaradi COVID-19

V Evropi so bile prve smrti zaradi COVID-19 potrjene februarja 2020. Vendar se zdi, da popolni evropski statistični podatki o vzrokih smrti za leto 2020 ne bodo objavljeni pred letom 2023 (glej ***sliko 10***). Da bi se obravnavale potrebe po informacijah med pandemijo, sta se zbirala dva sklopa podatkov skoraj v realnem času: smrti zaradi COVID-19 vsak dan in smrti kot demografski ključni dogodki vsak teden.

Število smrti zaradi COVID-19: Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) objavlja število smrti zaradi COVID-19 v Evropi, zbranih pri virih, kot so ministrstva za zdravje in inštituti za javno zdravje. SZO in Univerza Johns Hopkins objavljata isto statistiko na svetovni ravni. Vendar se lahko zaradi razlik v klasifikaciji vzrokov smrti na nacionalni ravni in več zadev v zvezi s premajhnim ali prevelikim zajetjem podatki znatno razlikujejo in so primerjave med državami zapletene. Na primer, Belgija je na začetku pandemije evidentirala vse smrti, pri katerih je bil *morda* prisoten COVID-19, kot *dejanske* smrti zaradi COVID-19, ne da bi bilo za to treba opraviti laboratorijski test. Nasprotno pa je Italija zahtevala pozitiven rezultat testa, da gre za smrt zaradi COVID-19, Ciper pa je uporabil kombinacijo obeh pristopov.

Smrti in presežna umrljivost: Strokovnjaki menijo, da je ta metoda, za katero so odgovorni nacionalni statistični uradi, ustreznejše merilo skupnega vpliva pandemije na smrti, čeprav v njej niso upoštevane nedavne demografske spremembe, kot je staranje prebivalstva. Z njo so zajete smrti zaradi COVID-19, ki niso bile pravilno diagnosticirane in sporočene, ter smrti zaradi drugih vzrokov, ki jih je mogoče pripisati splošnim razmeram v pandemiji. ESS je aprila 2020 uvedel zbiranje podatkov o tedenskih smrtih, decembra 2020 pa je začel objavljati podatke o presežni umrljivosti. Nacionalni statistični uradi so Eurostatu še naprej prostovoljno pošiljali podatke o tedenskih smrtih.

V spodnji tabeli so podatki za leti 2020 in 2021 v državah EU in EFTA, izračunani z uporabo obeh metodologij. Stopnja presežne umrljivosti je za približno 34 % višja od števila smrti zaradi COVID-19, ki ga je zabeležil ECDC.

	Smrti zaradi COVID-19 (ECDC)	Presežna umrljivost* (Eurostat)
2020	393 570	557 823
2021	519 136	667 599
Skupaj	**912 706**	**1 225 422**

* Primerja se število smrti zaradi vseh vzrokov, zabeleženih med pandemijo, in pričakovano število smrti, če do pandemije ne bi prišlo, pri čemer se uporabijo podatki iz zadnjih predpandemičnih let (2016–2019).

Vir: Eurohealth 2020; zvezek 26, št. 2; West, A., *Reporting of COVID-19 deaths in Austria, France, Germany, Italy, Portugal and the UK*, delovni dokument na področju socialne politike 10–20, London: LSE, Oddelek za socialno politiko, 2020; ECDC za smrti, povezane s COVID-19; Eurostat o presežni umrljivosti.

Priloga VI – Priporočila svetovalnega organa, leti 2014 in 2021

2014 (drugi medsebojni strokovni pregled Eurostata)	2021 (tretji medsebojni strokovni pregled Eurostata)
2014/1 Ureditve za prihodnja imenovanja generalnih direktorjev Eurostata bi morale biti določene v zakonodaji in temeljiti na javnem natečaju.	2021/1 Svetovalni organ priporoča, naj se v zakonodaji navedejo razlogi za predčasno prekinitev pogodbe (odpoved) generalnega direktorja Eurostata. To ne smejo biti razlogi, ki ogrožajo njegovo strokovno ali znanstveno neodvisnost.
2014/2 Ključna merila za izbor generalnega direktorja Eurostata bi morala biti njegov poklicni ugled v mednarodni statistični skupnosti in njegove voditeljske sposobnosti.	2021/2 Svetovalni organ priporoča, naj bo zaposlovanje in odpuščanje višjega vodstva Eurostata, razen generalnega direktorja, javno in transparentno, z močnim poudarkom na kvalifikacijah na področju statistike.
2014/3 V zakonodaji bi bilo treba navesti razloge za predčasno razrešitev generalnega direktorja Eurostata. To ne smejo biti razlogi, ki ogrožajo njegovo strokovno ali znanstveno neodvisnost.	2021/3 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat v sodelovanju z zadevnimi generalnimi direktorati Evropske komisije zagotovi sistematično spremljanje izvajanja referenčnega okvira za kakovost, ki se uporablja za druge statistične podatke. To bi moralo vključevati preučitev koristnosti uvedbe postopka medsebojnega strokovnega pregleda, namenjenega spremljanju, po potrebi pa tudi krepitvi skladnosti z referenčnim okvirom za kakovost.
2014/4 Zaposlovanje in odpuščanje višjega vodstva Eurostata, razen generalnega direktorja, bi moralo biti javno in transparentno, z močnim poudarkom na kvalifikacijah na področju statistike.	2021/4 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat kritično oceni, ali je sedanja praksa, da imajo drugi organi Evropske komisije dostop do statistike pred objavo, čeprav se pri tem upošteva kodeks ravnanja, skladna z vodilno vlogo Eurostata v ESS.
2014/5 Prihodnja evropska zakonodaja na področju statistike bi morala biti v skladu z zakonodajno strukturo s triplastnim pristopom, sprejeto leta 2013, pri čemer bi bilo treba zlasti razlikovati med „kaj" v okvirnih uredbah in „kako" v delegiranih in izvedbenih aktih.	2021/5 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat še naprej razvija že zdaj zanesljive zaščitne ukrepe glede zaupnosti, tako da pregleda in, kolikor je mogoče, nadalje uskladi prakse na statističnih področjih v zvezi s postopki in orodji za nadzor anonimizacije in/ali statističnega razkritja.
2014/6 Pregledati in analizirati bi bilo treba primere velikih zamud pri izvajanju zakonsko določenih in dogovorjenih metodologij ali orodij v nekaterih državah članicah, da se opredelijo in izvedejo potrebni sistemski popravljalni ukrepi.	2021/6 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat razvije celovito strategijo sodelovanja z akademsko skupnostjo.
2014/7 V sodelovanju z državami članicami bi si bilo treba dosledno prizadevati za uskladitev metodologij za obdelavo podatkov in izračun kazalnikov kakovosti.	2021/7 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat glede na nove razmere poplave informacij, v katerih se veliko ponudnikov bori za omejeno pozornost uporabnikov, še izboljša svoje komuniciranje in izkazovanje.
2014/8 Da se zagotovi izvajanje praks preverjanja skladnosti med statističnimi področji na primerljiv način, bi bilo treba ocene izvajati redno in sistematično.	2021/8 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat, če je to primerno, poišče načine za vzpostavitev zunanje dostopnih starih podatkovnih zbirk za relevantne statistike, da bi se olajšale raziskave, pomembne za politiko.
2014/9 Prakso upravljanja in zagotavljanja kakovosti bi bilo treba dodatno uskladiti in racionalizirati. Osnovni skupni standard za poročila o kakovosti, usmerjena v uporabnike in pripravljavce, bi bilo treba uporabiti za vsako statistično operacijo in področje. Tako bi se zagotovilo, da bodo ta poročila vsebovala podobne informacije in da se bo kakovost na različnih področjih lahko enakovredno ocenila.	2021/9 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat sprejme ukrepe za okrepitev raziskav o mikropodatkih, tako da razvije ustrezne oblike zanje in se z državami članicami dogovori o naborih podatkov, kadar bi bil dostop do njih izvedljiv, ter razvije tehnike za varstvo zasebnosti pri dostopu (kot je programska oprema, ki temelji na metapodatkih), ki bi se lahko uporabljale tudi na ravni države.
2014/10 Eurostat bi si moral prizadevati za objavo celotnega časovnega načrta objav ter za skupno objavo statistike Eurostata in nacionalnih statističnih uradov.	2021/10 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat še naprej razvija svoje analitične okvire v zvezi z revizijami. Eurostat bi moral objaviti svojo revizijsko politiko in redne analize revizij.
2014/11 Eurostat bi moral v celoti raziskati morebitni učinek popolne prepovedi dostopa pred objavo in načine za obvladovanje tveganj, če se ohrani zelo omejen dostop pred objavo za posamezne tiskovne agencije.	2021/11 Svetovalni organ priporoča sozakonodajalcema, naj ob prihodnjem sprejetju akta EU o podatkih vzpostavita stalno pot za dostop do podatkov v zasebni lasti za Eurostat in vse pripravljavce evropske statistike.

2014 (drugi medsebojni strokovni pregled Eurostata)	2021 (tretji medsebojni strokovni pregled Eurostata)
2014/12 Eurostat bi moral pregledati in revidirati svojo komunikacijsko strategijo, da bi se zagotovilo dejansko doseganje ciljnih skupin v današnjem medijskem okolju in optimalna uporaba sodobnih komunikacijskih orodij za različne segmente uporabnikov.	2021/12 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat razvije celovito strategijo za uporabo novih digitalnih virov podatkov, ki bi lahko prispevali k ciljem ustreznosti, natančnosti in pravočasnosti ter pripomogli k zmanjšanju bremena za dajalce podatkov ter povečanju stroškovne učinkovitosti.
2014/13 Eurostat bi moral podpirati usklajevalno vlogo nacionalnih statističnih uradov v odnosu do drugih nacionalnih organov, tako da bi od nacionalnih statističnih uradov ali pooblaščenih drugih nacionalnih organov sprejemal samo prenos podatkov, skladen s kodeksom ravnanja. O presežnem datumu za nepooblaščeno pošiljanje podatkov bi bilo treba obširno poročati eno leto vnaprej. Če bi po napovedanem datumu še naprej prihajalo do nepooblaščenih ali s kodeksom ravnanja neskladnih prenosov podatkov Eurostatu, bi moral ta podatke zavrniti.	2021/13 Svetovalni organ priporoča Eurostatu in ECB, naj nadgradita obstoječe tesno sodelovanje med ESS in ESCB, da bi se izkoristile možnosti za boljše usklajevanje in sodelovanje pri izmenjavi podatkov ter obravnavanju kompleksnih statističnih primerov (kot so multinacionalna podjetja), ter ocenita potencial za skupne statistične infrastrukture (kot so statistični poslovni registri).
2014/14 Eurostat mora vzpostaviti jasne mehanizme za svojo usklajevalno vlogo znotraj Evropske komisije in sestaviti seznam obstoječih statističnih dejavnosti.	2021/14 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat opredeli in evidentira zahtevana (prihodnja) znanja in spretnosti/kompetence zaposlenih. Na podlagi teh informacij bi bilo treba ponudbe za usposabljanje obstoječega osebja prilagoditi tako, da se omogoči uspešno strokovno izpopolnjevanje na relevantnih novih področjih. Hkrati bi moral Eurostat proaktivno uporabiti vse možnosti sedanjega sistema Evropske komisije za zaposlovanje, da bi lahko privabil in zadržal zaposlene s potrebnimi znanji in spretnostmi, ki bodo kos izzivom prihodnosti.
2014/15 ESS in ESCB bi se morala osredotočiti na pragmatično delovanje v okviru dane delitve dela in še naprej praktično sodelovati. Koristno bi bilo, če bi ESCB sprejel preverljive postopke zagotavljanja kakovosti, podobne tistim v ESS, da bi okrepil to medsebojno razumevanje.	2021/15 Svetovalni organ priporoča, naj oblikovalci politik EU podprejo vsa tekoča prizadevanja na področju inovacij z ustreznim financiranjem, s katerim bi se pokrili tako finančni kot človeški viri. Ponavlja tudi svoji priporočili (2020/6 in 2020/7), naj Komisija predlaga znatne naložbe v digitalno infrastrukturo za statistične namene, da se omogočijo inovacije in eksperimentiranje. Načrti držav članic za okrevanje in odpornost ter drugi ustrezni skladi EU bi morali podpirati te ukrepe v zvezi z novimi pobudami evropske politike v celotnem evropskem statističnem sistemu, da bi se zajeli tako stroški razvoja kot operativni stroški.
2014/16 Pri naslednji reviziji kodeksa ravnanja bi bilo treba oblikovati načelo in ustrezne kazalnike, s katerimi bi bila obravnavana potreba po usklajevanju razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike.	2021/16 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat in ESS opravita temeljito in popolno oceno izkušenj, pridobljenih med krizo zaradi COVID-19. V ta pregled bi morali biti zajeti izzivi, odzivi, ovire, uspehi in konkretni zaključki. Poleg tega bi bilo treba pripraviti akcijski načrt za odpornost v prihodnjih kriznih razmerah.
	2021/17 Svetovalni organ priporoča, naj Eurostat skupaj z nacionalnimi statističnimi uradi vzpostavi postopke za proaktivno uvajanje hitrih statističnih inovacij, ki bi morale vključevati zlasti eksperimentalno statistiko. Hkrati bi to morala biti priprava za krizne čase, dodatno pa bi morali biti vključeni predlogi o tem, kako naj se zagotovi vidnost take statistike, in oblikovani postopki za njeno poznejše vključevanje.
	2021/18 Svetovalni organ priporoča Eurostatu, naj po potrebi dejavno in v največji možni meri uporabi pooblastila iz členov 14(1)(b) in 2 Uredbe št. 223/2009, da bi se lahko hitro odzval na nepričakovane in nujne statistične zahteve oblikovanja politik. V ta namen bi moral analizirati potencial in omejitve teh pravnih določb. Če se bodo izkazale za neustrezne, je treba to pretehtati v kontekstu spremembe Uredbe št. 223/2009.

Priloga VII – Povzetek ukrepov za izboljšave, ki so jih sprejeli nacionalni statistični uradi – stanje 31. decembra 2019

Klasifikacija	Vsi ukrepi	Nezaključeni ukrepi na dan 31. decembra 2018	Dokončani	Zaključeni	Njihov napredek je odvisen od drugih	Z zamudo	Stalni	Nezaključeni ukrepi na dan 31. decembra 2019
1. Upravljanje in pravni vidiki; usklajevanje	**221**	**65**	**9**	**4**	**23**	**17**	**8**	**52**
1.1. Strokovna neodvisnost	72	26	1	0	15	6	2	25
1.2. Pooblastilo za zbiranje podatkov	3	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Pravni vidiki zaupnosti	2	1	0	1	0	0	0	0
1.4. Usklajevanje	144	38	8	3	8	11	6	27
2. Ustreznost virov in stroškovna učinkovitost	**152**	**47**	**14**	**4**	**4**	**22**	**4**	**29**
2.1. Viri	57	14	5	0	3	2	3	9
2.2. Usposabljanje	22	4	1	0	0	2	0	3
2.3. Stroškovna učinkovitost	73	29	8	4	1	18	1	17
3. Kakovost in metodologija	**231**	**60**	**26**	**1**	**2**	**21**	**7**	**33**
3.1. Zavezanost kakovosti	102	33	17	1	1	10	3	15
3.2. Metodologija in varstvo zaupnosti	46	9	2	0	0	3	2	7
3.3. Kakovost rezultatov in stiki z uporabniki	83	18	7	0	1	8	2	11
4. Zmanjšanje bremena in administrativni podatki	**85**	**23**	**4**	**4**	**7**	**4**	**4**	**15**
4.1. Zmanjšanje bremena	28	5	0	3	0	1	2	2
4.2. Administrativni podatki	57	18	4	1	7	3	2	13

Klasifikacija	Vsi ukrepi	Nezaključeni ukrepi na dan 31. decembra 2018	Dokončani	Zaključeni	Njihov napredek je odvisen od drugih	Z zamudo	Stalni	Nezaključeni ukrepi na dan 31. decembra 2019
5. Nepristranskost in izkazovanje	**221**	**43**	**11**	**5**	**3**	**15**	**6**	**27**
5.1. Nepristranskost	46	6	3	1	1	0	1	2
5.2. Izkazovanje: dostopnost in jasnost	123	25	4	3	1	11	4	18
5.3. Izkazovanje mikropodatkov	52	12	4	1	1	4	1	7
Vse skupaj	**910**	**237**	**64**	**18**	**39**	**79**	**29**	**155**

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Komisije

Priloga VIII – Zajetost nacionalnih statističnih sistemov v tretjem krogu medsebojnih strokovnih pregledov

Država	Skupno število drugih nacionalnih organov	Drugi nacionalni organi, izbrani za medsebojni strokovni pregled
Avstrija	7	Zvezno ministrstvo za podnebne ukrepe, okolje, energijo, mobilnost, inovacije in tehnologijo (BMK)
		Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, regije in turizem (BMLRT)
		Avstrijska agencija za okolje – Umweltbundesamt (UBA)
		Energie-Control Austria (E-Control)
Bolgarija	10	Oddelek za kmetijsko statistiko v Generalnem direktoratu za kmetijstvo in regionalno politiko (Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo)
		Direktorat za analizo, načrtovanje in predvidevanje ter Oddelek za zdravstveno strokovno znanje o delovni sposobnosti in nezgodah pri delu pri Direktoratu za zavarovanje in kratkoročna nadomestila pri nacionalnem zavodu za socialno varstvo)
		Direktorat za spremljanje in ocenjevanje okolja v Izvajalski agenciji za okolje pri Ministrstvu za okolje in vode
Belgija	15	Generalni direktorat za notranje zadeve
		Zvezna javna služba za gospodarstvo, MSP, samozaposlene in energetiko – GD za energetiko
		Inštitut za nacionalne račune
		Vlaamse Statistische Authoriteit (statistični organ flamske regije)
Danska	15	Danski urad za priseljevanje
		Danska agencija za energijo
		Danska agencija za varstvo okolja
Estonija	1	---
Finska	6	Finski carinski organi
		Inštitut za naravne vire, Finska
		Nacionalni inštitut za zdravje in socialno varstvo
		Finski urad za priseljevanje
Francija	12	Oddelek za statistiko in analizo predvidevanja (Ministrstvo za kmetijstvo in prehrano)
		Oddelek za podatke in statistične študije (Ministrstvo za ekološki prehod)
		Direktorat za raziskave, študije, vrednotenje in statistiko (Ministrstvo za solidarnost in zdravje, Ministrstvo za gospodarstvo, finance in okrevanje ter Ministrstvo za delo, zaposlovanje in gospodarsko vključenost)

Država	Skupno število drugih nacionalnih organov	Drugi nacionalni organi, izbrani za medsebojni strokovni pregled
Nemčija	30	Zvezni urad za kmetijstvo in prehrano
		Zvezna agencija za zaposlovanje
		Statistični uradi zveznih dežel (skupaj 14)
Grčija	10	Ministrstvo za okolje in energijo
		Ministrstvo za razvoj podeželja in hrano
		Državni dokumentacijski center (EKT)
Irska	15	Agencija za varstvo okolja (EPA)
		Oddelek za pravosodje (DoJ)
		Oddelek za zdravje (DoH)
Italija	13	Ministrstvo za ekološki prehod (MITE)
		Ministrstvo za zdravje
		Italijanski inštitut za zaščito in raziskave okolja (ISPRA)
		Upravljavec energetskih storitev (GSE)
Litva	8	Agencija za varstvo okolja
		Inštitut za higieno
		Državno podjetje: Center za kmetijske informacije in poslovne dejavnosti na podeželju
Luksemburg	11	Generalni inšpektorat za socialno varnost – Inspection générale de la sécurité sociale (IGSS)
		Oddelek za podeželsko gospodarstvo- Service d'économie rurale (SER)
		Direktorat za zdravje – Direction de la Santé
Malta	1	Direktorat za zdravstvene informacije in raziskave
Nizozemska	-	---
Norveška	8	Norveški direktorat za ribištvo
		Norveški direktorat za priseljevanje (UDI)
		Norveški inštitut za raziskave na področju biološkega gospodarstva (NIBIO)
		Norveški inštitut za javno zdravje (FHI)
Poljska	11	Ministrstvo za kmetijstvo in razvoj podeželja
		Ministrstvo za pravosodje
		Ministrstvo za finance

Država	Skupno število drugih nacionalnih organov	Drugi nacionalni organi, izbrani za medsebojni strokovni pregled
Portugalska	5	Generalni direktorat za statistiko o izobraževanju in znanosti Ministrstva za izobraževanje in Ministrstva za znanost, tehnologijo in visokošolsko izobraževanje (DGEEC)
		Generalni direktorat za energijo in geologijo Ministrstva za okolje in podnebne spremembe (DGEG)
		Generalni direktorat za politiko na področju pravosodja Ministrstva za pravosodje (DGPJ)
		Generalni direktorat za naravne vire, varnost in morske vire Ministrstva za morje (DGRM)
		Oddelek za strateško načrtovanje Ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (GEP)
Španija	17	Generalni poddirektorat za analizo, usklajevanje in statistiko (Podsekretariat za kmetijstvo, ribištvo in hrano), Ministrstvo za kmetijstvo, ribištvo in hrano
		Generalni poddirektorat za ekonomske študije in statistiko (Generalni direktorat za gospodarsko načrtovanje in proračun; Podsekretariat za promet, mobilnost in agendo za mesta) Ministrstva za promet, mobilnost in agendo za mesta
		Generalni poddirektorat za predvidevanje, strategijo in energetsko zakonodajo (Generalni direktorat za energetsko politiko in rudnike; Državni sekretariat za energijo), Ministrstvo za ekološki prehod in demografski izziv
Švedska	20	Švedska državna agencija za izobraževanje
		Švedski državni organ za finančni nadzor
		Švedska agencija za migracije
		Švedska agencija za javno zdravje

Vir: spletišče Eurostata

(a) Seznam nacionalnih statističnih uradov in drugih nacionalnih organov, odgovornih za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, kot so jih določile države članice (posodobljeno 12. oktobra 2021), in

(b) seznam drugih nacionalnih organov [zadnja posodobitev maja 2022], ki sodelujejo v tretjem krogu medsebojnih strokovnih pregledov (2021–2023).

Opomba: Informacije o drugih nacionalnih organih, ki sodelujejo v medsebojnih strokovnih pregledih nacionalnih statističnih sistemov Hrvaške, Cipra, Češke, Madžarske, Islandije, Latvije, Lihtenštajna, Romunije, Slovaške, Slovenije in Švice bodo na voljo novembra 2022.

Kratice in okrajšave

ECB: Evropska centralna banka

ECDC: Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni

EFTA: Evropsko združenje za prosto trgovino

ESS: evropski statistični sistem

GD EMPL: Generalni direktorat Evropske komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje

GD GROW: Generalni direktorat Evropske komisije za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja

GD SANTE: Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane

Kodeks ravnanja: Kodeks ravnanja evropske statistike

MOD: Mednarodna organizacija dela

MSP: mala in srednja podjetja

OECD: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

SZO: Svetovna zdravstvena organizacija

Glosar

Brezposelni: brezposelna oseba, stara od 15 (ali 16) do 74 let, ki je v referenčnem tednu brez zaposlitve in je na razpolago, da začne delati v naslednjih dveh tednih (ali ki je že našla zaposlitev, ki se bo začela v naslednjih treh mesecih) ter ki je v nekem obdobju v preteklih štirih tednih aktivno iskala zaposlitev.

Civilna družba: del družbe, ki se razlikuje od vlade in podjetij, sestavljen iz združenj in drugih skupin, ki zastopajo skupne interese v javni domeni.

Institucionalni uporabnik statistike: nacionalna ali mednarodna organizacija, kot je vlada ali nacionalna centralna banka, ali institucija, organ ali oddelek EU.

Ključni kazalnik smotrnosti: količinsko opredeljivo merilo, ki kaže smotrnost glede na ključne cilje.

Mala in srednja podjetja: opredelitev velikosti, ki se uporablja za gospodarske družbe in druge organizacije in temelji na številu zaposlenih in nekaterih finančnih merilih. Mala podjetja imajo manj kot 50 zaposlenih in promet ali bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR. Srednja podjetja imajo manj kot 250 zaposlenih in promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, ali bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR.

Metapodatki: podatki, s katerimi se opredeljujejo in opisujejo drugi podatki.

Mikropodatki: podatki o posamezniku, gospodinjstvu, podjetju ali organizaciji.

Nepristranskost: načelo, v skladu s katerim je treba statistiko razvijati, pripravljati in izkazovati nevtralno in tako, da so vsi uporabniki obravnavani enakopravno.

Obolevnost: stanje obolelosti.

Podatki: niz vrednosti kakovostnih ali količinskih spremenljivk, kot so dejstva ali meritve, iz katerih je mogoče ustvariti informacije.

Presežna umrljivost: med krizo izmerjeno število smrtnih primerov zaradi vseh vzrokov, ki presega število smrtnih primerov, ki bi bili zaznani v običajnih razmerah.

Relativna standardna napaka: mera za statistično natančnost ocene. Manjše relativne standardne napake kažejo na zanesljivejše rezultate, večje pa na manj zanesljive.

Sistem zdravstvenih računov: standardni gospodarski okvir za računovodstvo na področju zdravstva v državah članicah ESS z uporabo računovodskih pravil, ki so metodološko združljiva s sistemom nacionalnih računov, za pripravo celovitih,

doslednih in mednarodno primerljivih računov, ki izpolnjujejo ključne potrebe uporabnikov.

Standardizirana stopnja umrljivosti: stopnja umrljivosti prebivalstva, prilagojena v skladu s standardno starostno porazdelitvijo, da se izboljša primerljivost skozi čas in med različnimi skupnostmi.

Vrzel v podatkih: nerazpoložljivost podatkov, potrebnih za določen namen.

Vzrok smrti: bolezen ali poškodba, ki je sprožila niz dogodkov, povezanih z boleznijo, ki so neposredno privedli do smrti, ali okoliščine nezgode ali nasilja, ki so povzročile poškodbo, zaradi katerih je oseba umrla.

Odgovori Komisije

https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=62590

Časovnica

https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=62590

Revizijska ekipa

V posebnih poročilih Sodišča so predstavljeni rezultati njegovih revizij politik in programov EU ali tem v zvezi z upravljanjem na posameznih področjih proračuna. Sodišče izbira in načrtuje revizijske naloge tako, da je njihov učinek kar največji, in pri tem upošteva tveganje v zvezi s smotrnostjo ali skladnostjo, višino ustreznih prihodkov ali porabe, prihodnji razvoj ter politični in javni interes.

To revizijo smotrnosti je opravil revizijski senat IV – regulacija trgov in konkurenčno gospodarstvo, ki ga vodi član Sodišča Mihails Kozlovs. Revizijo je vodila članica Sodišča Ildikó Gáll-Pelcz, pri njej pa so sodelovali vodja njenega kabineta Claudia Kinga Bara in ataše v njenem kabinetu Zsolt Varga, vodilna upravna uslužbenka Sabine Hiernaux-Fritsch, vodja naloge Athanasios Koustoulidis ter revizorja Maria Isabel Quintela in Ezio Guglielmi. Jezikovno podporo je zagotovil Thomas Everett.

Ildikó Gáll-Pelcz

Claudia Kinga Bara

Zsolt Varga

Athanasios Koustoulidis

Maria Isabel Quintela

Thomas Everett

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2022

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe je določena v njegovem sklepu o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov *ECA Decision No 6-2019*.

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)*. Praviloma je zato ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo morebitne spremembe. Kdor ponovno uporabi vsebine Sodišča, ne sme potvoriti prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane določljive fizične osebe, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih oseb, je treba pridobiti dodatne pravice.

Kadar je pridobljeno tako dovoljenje, se z njim razveljavi in nadomesti zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene morebitne omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Slika 2 – ikone: slike so bile oblikovane z uporabo virov Flaticon.com, © Freepik Company S.L. Vse pravice pridržane.

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabljati brez predhodnega soglasja Sodišča.

PDF	ISBN 978-92-847-9043-2	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/779	QJ-AB-22-023-SL-N
HTML	ISBN 978-92-847-9067-8	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/338550	QJ-AB-22-023-SL-Q

Evropska statistika je javno dobro in bistveno pripomore k temu, da oblikovalci politik, podjetja in državljani sprejmejo z dokazi podprte odločitve. Sodišče je leta 2012 objavilo posebno poročilo o kakovosti evropske statistike, toda leta 2016 je ugotovilo, da nekateri ukrepi za izboljšave niso bili v celoti izvedeni. V tej reviziji je preučilo, ali Komisija zagotavlja visokokakovostno evropsko statistiko, in ugotovilo, da je njena splošna kakovost za deležnike zadovoljiva. Vendar je odkrilo več slabosti, ki jih je še treba obravnavati. Izreklo je več priporočil za izboljšanje kakovosti evropske statistike. Med drugim je priporočilo boljše izpolnjevanje potreb uporabnikov, dajanje prednosti inovativnim projektom pri financiranju EU, izboljšanje ocenjevanja kakovosti evropske statistike in premislek o sedanji praksi dostopa do statistike pred objavo.

Posebno poročilo Sodišča v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) PDEU.

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE

Urad za publikacije Evropske unije

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

Vprašanja: eca.europa.eu/sl/Pages/ContactForm.aspx
Spletišče: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors